

Machu Picchu

Resa i INKARIKET

foto text Björn Esping

Plötsligt, i skymningen, bakom ett krön, bredder den ut sig under oss. Machu Picchu, ruinerna efter den gamla inkastaden, låg där, drypande av fukt, inbäddad i mossa, gräs och molnskyar. Synen var oväntad, mäktig, förunderlig och väckte eftertanke. Jag anlände dit efter fem dagars vandring genom Anderna. Vandringen är obeskrivligt vacker. Snöklädda toppar om nära 6.000 meter omger den serpentinslingrande leden som passerar genom indianbyarna.

sid 15 & 16

Du ber väl inte hovmästaren om "en tallrik mat". Nej du beställer något visst.

Varför då beställa: "ett glas whisky" när du kan beställa en riktigt god whisky. Malt whisky av något märke t ex.

Douglas Christianson (fd flygvapenofficer) från Söderköping har startat ett företag som specialiserat sig på information om och provning av olika whisky-sorter. Douglas guidar också på destillerier i Skottland.

Söderköpings Bio

Per Gunnar Pålbäcks mål är en biograf i Söderköping som lever vidare.

- Då behövs ekonomisk stabilitet för att kunna försörja en eldsjäl.

Många har hittat till biografen, som är en toppanläggning i länet och som står sig utomordentligt gott i jämförelse med kommersiella biografier.

sid 8

Nytt Galleri med Café i Bottna

Familjen Lena och Hans Hedlund har efter förra sommarens trevliga erfarenhet med en mindre utställningslokal och enkel kaffeservering, byggt till en mycket originell och mysig utställningslokal. Ett helt nytt kök har också byggts och inretts över vintern. Förra året hade vi inte mindre än 6.000 besökare, huvudsakligen under sommaren. Det gav mersmak!

sid 13

Bageri Hans & Greta

nu etablerat på Fix-området. Förutom själva bageriverksamheten har tillkommit en liten trevlig servering i anslutning till direktförsäljningen. Många har redan hittat hit.

Allt har gått bra hittills! Och vi är mycket nöjda med vår nya lokal. Nu 6 anställda mot 2 för några månader sedan.

Sid 11

"På Herrborum står tiden stilla"

(Yttrandet fölls av vår nuvarande kung Carl Gustav vid dennes första besök på Herrborum 1990)

Det var inte utan en viss nyfikenhet jag svängde av S:t Annavägen och körde in mot Herrborum. Jag hade hört berättas om herrgården och om Greve Stenbock som i höstas fyllde 90 år!

Det första intrycket av omgivningarna var den fridfullhet som rådde. Vackra fält, ekhagar och sjöängar. Jag passerade stora ekonomibyggnader. Och så kom jag fram till

Sid 8

"Professor Gullström och Den sagolika vägen"

-blir verklighet. Det som inte gick i Söderköping blir nu stor turistsatsning med regionstyrelsen i Västra Götaland.

Öppenhjärtlig intervju med **Roland Arvidsson**, idégivare, tecknare, författare mm

- Jag jobbar med ett eget koncept som heter "Professor Gullströms värld" och som är huvudfiguren i en skolrese- och turistsatsning, kallad "Den sagolika vägen", som en grupp tjänstemän, (Gullströmsgruppen) inom Västra Götalands regionstyrelse (storlän) jobbar med. En påhittad figur som heter Professor Gullström och ett gäng vetgiriga och bångstyriga barn som omger honom, uppfyller för närvarande nästan hela min vakna tillvaro. Jag researchar för en sagoserie som handlar om "Barnen kring Stora Laxvattnet", vilket i verkligheten är Vänern, och provläser ett material för de minsta på olika skolor och dagis. Materialet beskriver en värld som egentligen är vår egen

vardagsvärld, men den ses från ett litet annorlunda perspektiv än det vi är vana vid.

sid 6 & 7

Flügger färg

Öppet Mån-Fred 0930-1800, Lör 0900-1300, Tel 0121-15070, Norrköpingsvägen

Proffs på

Bergvärme

**SOL & VärmePumps
Butiken**

0121-12045

Grattis Marja Bergström!

och grattis alla söderköpingsbor till kommunens beslut att årligen redovisa ett Valfärdsbokslut

Efter att lilla tidningen i sitt Julnummer skrev om att Marjas motion dragits i "långbänk", har det hänt en hel del.

Äntligen har motionen förts upp till beslut i fullmäktige.

I Kommunstyrelsen fick motionen inget gehör av majoriteten, inte ens av Socialdemokraterna. Men när den nyligen hamnade för beslut i Fullmäktige hände en del oväntat utöver stöd från Miljöpartiet. Socialdemokraterna röstade för liksom naturligtvis även vänsterpartister. De borgerliga röstade emot med hänvisning till att det redan kunde anses finnas sådant arbete i kommunen.

Emellertid stöddes motionen av två moderater! Det var Liz Surtevall och Torsten Khöler - båda företagare med rik erfarenhet av hälsa och ohälsa i näringslivet. Med stöd av dessa kunde fullmäktige besluta att bifalla Marjas motion.

Tanken med motionen är att få igång ett arbete som kan mäta den mänskliga aspekten i de verksamheter som kommuninvånarnas skattepengar går till. Ett bokslut som inte bara ser till kronor och ören, utan utvärderar vad vi fått ut av insatta medel. Utvärderingar som skall tas hänsyn till i kommande budgetarbeten.

Det finns en nyligen tillsatt grupp som skall arbeta med folkhälsan i kommunen. Här kan finnas intressanta kopplingar i arbetet. Liksom kopplingar till de olika nämnderna.

Det viktiga nu är att följa hur beslutet genomförs. Det kan ligga nära till hands, att det blir lite si och så med genomförandet - allra helst då det finns en borgerlig majoritet som anser att sådant arbete redan görs.

Och visst pågår det ett kvalitetsarbete inom de olika förvaltningarna och ytterligare satsningar är aviserade, men där är arbetet mer för intern effektivitetshöjning, redovisning och uppföljning inom förvaltningarna och bland de aktiva politikerna.

Den nya redovisningen är tänkt att kunna läggas fram för alla söderköpingsbor och tjäna som kompletterande och bättre underlag inför kommande beslut likaväl som en sammanställning av den totala verksamheten.

Det finns andra kommuner i Sverige som har tagit liknande beslut. Hos dessa bör redan finnas erfarenheter att lära av.

Låt oss alltså hoppas, att Marjas motion om - och nu beslut om Valfärdsbokslut, leder till ökat engagemang för, ökad förståelse för och än klokare beslut om hur våra skattepengar skall användas framöver.

lilla tidningen följer utvecklingen.

Borum Ekebo
614 90 Söderköping
0121-42135
(fax 0121-42141)
mobil 070-3108370

e-post
lilla.tidningen@telia.com

Ansvarig utgivare
och redaktör
Vidar Jansson

Artiklar och insändare
helst som e-post

Annonspris:
7,5 kr + moms/spaltmm
svart/vit.
Färg och omslag:
pris på begäran

Layout
Vidar Jansson

Grafisk produktion
Vidar Jansson

Tryck
Idrottsbladet
Södertälje

Distribution
Gruppförändelse
till samtliga hushåll i
Söderköpings kommun

Tidningen är religiöst och
partipolitiskt obunden

Upplaga
7.000

Vad är konst?

eller

Vad är inte konst?

Den frågan har jag ställt mig under snart nog hela livet.

Det är nog alldeles säkert så, att jag har en egen uppfattning om vad som kan betraktas som konst. Visst finns det konst enligt min uppfattning och visst måste det finnas en viss experimentlusta också, men när jag läser vad konstkritiker skriver om en del, som de betecknar som konst, när jag lyssnar till vad konstkritikerna har att säga på radion, när jag besöker dessa "experimentutställningar", finner jag att den uppfattning jag har, inte det minsta överensstämmer med kritikernas, eller vad utställningarnas arrangörer har för uppfattning om konst.

Minst sagt konfunderad blir jag, när jag hör kritikerna i radion. Vilket språk! Skulle man kunna använda uttrycket ordbajseri, skulle det nog passa här.

Ni har väl också hört talas om de tavlor apor målat och som sänts in till bedömning och kommit med på utställningar och upphöjts till skyarna av kritiker som inte känt till "konstverkens" ursprung. Eller varför inte historien om den man med yrket målare som på ram spände upp sina trasor han använt för att torka bort färg. Kritikerna genomförde en fullständig utredning om motivet med "konstverkens" tillkomst. - Alltsammans bluff alltså. Så man kan verkligen fråga sig vem kritikerna är till för egentligen. Förutom för sin egen tillfredsställelse och försörjning naturligtvis.

Någon har sagt, att om konstnären anser att det han gjort är konst, då är det konst. - visst, "men snus är snus om än i Gyllene dosor": Gustaf Fröding.

Jag tycker att det finns en viss likhet mellan historien om kejsarens nya kläder och mycket av kritikernas

hållningssätt till det som oftast kallas konst nu-förtiden.

Allt kan väl inte vara konst bara för att man kallar den experimentell. Rent skräp förekommer ju. Kanske vår nuvarande "kultur" är oförmögen att skapa med samma inspiration som våra konstnärer skapade förr. Kan det vara för att dölja oförmågan i en brinnande lust att skapa, som vi bedrar både oss själva och andra?

Vilka är det då som framför allt försöker lura oss till hängiven beundran. Jo oftast kritiker, som okritiskt försöker locka fram en uppfattning som inte naturligen följer med iakttagelsen.

För mig är det konst, som är något uppbyggande för själen. - Vad glädje ger det oss om dess krafter är nedbrytande?

VJ

Det bästa med framtiden är att den kommer med en dag i sänder. *Lincoln*

ECC är en rikstäckande sammanslutning av ett 30-tal EU-konsulter med huvudkontor i Åkersberga. I Söderköping ligger kontoret med ansvar för Östergötland.

För verksamheter som strävar efter framgång, är utvecklings- och förnyelsearbete ett måste

För att underlätta för verksamheter med 3 - 25 anställda att genomföra analys och kompetensutveckling, ger EU bidrag

Euro Connect Consulting "skräddarsyr" och svarar för genomförande av analys, söker EU-bidrag, rapporterar till EU och är verksamhetens stöd genom hela EU-projektet

Konsultkostnader är bidragsberättigade

Euro Connect Consulting Östergötland
Borum Ekebo, 614 90 Söderköping
0121-32135 (fax 42141) 070-3108370 www.euroconnect.se

Raskens Foto
Söderköping
 Rådhusstorget 3A
 Tel. 0121-104 26

Personliga presenter
för alla tillfällen.

Ge bort det du själv helst vill ha på bemarkedsdagen. Låt oss och Kodak Picture Maker ta en snabbtitt på ditt favoritfoto. På fem minuter har du den perfekta presenten. Du behöver inga negativ och vi kopierar och redigerar alla format. Kodak Picture Maker kan dessutom hjälpa dig att välja en snygg ram.

Kodak Picture Maker

Söderköpings minsta diversehandel

Den lilla ekologiska butiken med stor sortering mitt i sta'n

Kaffebönan
 Skönbergagatan 12 • Tel. 0121 - 100 43

Välkommen till träffpunkt
Café Stinsen

KAFFE & BAKELSE 20:-
 Lättare luncher från 35:-

0121-18254
 Från 2/4 Månd - Fred 10-18 Lörd 10-15

"Bergaskolan ger mer - och kräver mer"

Dag Södling har träffat och pratat med med "friskolegänget"

Vem kan tro att en gammal skola, som inte sett någon upprustning på decennier - lågprioriterad rakt igenom, kan rymma arbetsglädje och entusiasm av ovanlig kraft som den man möter på Bergaskolan i Söderköping. Gång på gång har skolan blivit lovad upprustning och nya resurser och lika många gånger har de svikits. Hur har personalen orkat? Tack vare bra elever och god sammanhållning bland personalen. Här har man dragit lasset växelvis. Friskolegänget, representerat av tf. rektor Stefan Petersson, Eva Dahlberg, Martin Carlsson, Malou Jergner och Curt Conning, berättar hur de orkat, tack vare den goda stämningen på skolan och att de växlat om att dra det tunga lasset. När det var som motigast utvecklades friskoleplanerna. När kommunens storsatsning på Bergaskolan genom en konsultutredning vändes till nedläggningshot, kämpade man ännu hårdare för sin friskolesatsning.

Vi ger inte upp!
 Bergaskolans lärare och deras rektor Stefan Petersson lever verkligen upp till sitt trotsiga valspråk. Det är stimulerande att möta de här entusiastiska lärarna, fräscha och på bettet efter en lång arbetsdag. Eleverna, som efter dagens sista lektioner, strömmar nedför de nötta trapporna pratar,

skrattar och ser inte heller slitna ut, som man tänker sig efter en lång skoldag.

Här om någonstans, skulle väl elever som lärare vara körda i botten. Bortsett från en del ommålning och nya elevskåp, har kommunen inte satsat på Bergaskolan på år och dag. Löften har kommit och gått. Att den fysiska arbetsmiljön har brister, har det inte varit delade meningar om. Inför ombyggnadsbeslutet förra hösten gjordes en tvärvändning och Berga skulle istället integreras med Ramunderskolan. Genom den tillbyggnad som skulle krävas, skulle Söderköping få en mastodontskola, tvärt emot all gällande utveckling. I det läget behövdes verkligen skolans valspråk. Istället för att ge upp planerna för en ny profilskola, mobiliserade lärarna alla krafter på att bygga vidare och marknadsföra friskoleidén. Och deras entusiasm och professionalitet gav resultat. Skolverket gav sitt tillstånd. Men därmed är inte alla problem lösta.

I kommunens bud-get finns 3,3 miljoner reserverade för nödvändig ombyggnad av paviljongen som ska rymma de näst intill utdömda slöjdsalarna. SO-rum iordningsställs i Tingshuset och hemkunskapen flyttas från Brunnslasarettet. Till ett så rimligt

pris kan nödvändiga lokalresurser för friskolekonceptet skapas. Att skolan behöver en genomgripande renovering, får tills vidare vänta.

Eleverna kan efter ombyggnaden välja

I språkprofilen ingår bl.a. förstärkt undervisning i språken spanska, franska, tyska. Fler språktimmar vinnas, genom att timmar för elevens val utökar undervisningstiden. Malou Jergner ser som språklärare

elever svåra ämnena, kan få nytt spännande innehåll och förhoppningsvis goda studieresultat. Stefan Petersson och hans lärare vill inte ställa ut för stora löften. Med det är helt klart att Bergaskolan inom det här konceptet kan

ett år, behöver inte vara till nackdel. Nästa läsår är rektorsområdet fristående från de låg- och mellanstadieskolor och barnomsorgen, som tidi-gare legat under Berga. Som en enhet för sig kan Berga därför helt koncentrera sig på att sina egna mål, och kan tills vidare fungera som en friskola inom den kommunala organisationen, förutsatt att det ges tillräckligt själv-styre.

Att lärarna på Bergaskolan,

trots alla materiella begränsningar, satsar så helhjärtat på sina elever och sin skola, borde av kommunens styrande tas emot med öppna armar och tacksamhet. Personalen på skolan vill nu se, att ombyggnaden kommer till stånd utan fler dröjsmål. Det är viktigt för att behålla engagerade lärare, för att ta vara på deras initiativkraft och kompetens och inte minst för att kunna ge eleverna stimulerande och högklassiga utbildningsalternativ.

Skolans slogan - "Skolan som ger mer och kräver mer", ger löften och förpliktelser.

Det finns gott hopp om att kommunstyrelsen inser värdet av Bergaskolans pedagogiska koncept. Mycket tyder på att den kommer att bifalla skolans ombyggnadsplan vid nästkommande sammanträde.

Dag Södling

Från vänster Malou Jergner, Eva Dahlberg, Eva Pettersson, Martin Carlsson

studieinriktning utifrån tre pedagogiska profiler;

Den praktisk- estetiska, där trä - metall- och textilslöjd och det förstärkta teknikämnet i ett samarbetsprojekt med lokala företagare, ger dessa elever en bra balans till skolans teoretiska ämnen. Martin Carlsson och Eva Pettersson har här gjort ett stort förarbete.

här möjligheter att ge mer tid och stöd till språkläsande elever.

Matte- och naturorienterande ämnen

är den tredje profilen. Här får laborationer och praktiska övningar, även utanför skolan, miljöstudier och experimentverkstad en viktig roll i undervisningen. Eva Dahlberg talar entusiastiskt om hur de här, för många

erbjuda spjutspetspedagogik för elever med vitt skilda inriktningar.

Eftersom friskolebeslutet

kom så sent, först efter kommunens information inför valet till årskurs 7, hann skolan inte i tid ut till eleverna med sina alternativ. Elevunderlaget blev därför, ur ekonomisk synvinkel, något för litet. Att Bergaskolans start som friskola därför skjuts upp

NÄRARBODEN
 All slags inramningar

Fotografiska pärlor
 från en svunnen tid i Söderköping
 Klara att hängas

Skönbergagatan 6 Söderköping
 Tel/fax 0121-12135
 Måndag-Fredag 10-18, Lördag 10-13

Ford NISSAN TOYOTA

Auktoriserad Ford, Nissan och Toyota verkstad
 Service och reparation även av övriga märken
 Framvagnsjustering och 4-hjulsinställning

BilTeknik
 I SÖDERKÖPING AB

Margaretagatan 41 0121-21760 Fax 0121-15938

Monikama AB

Tfn 0121-21114
 Fax 0121-10823
 Mobil 070-6512759
 Besöksadress: Braberg,
 614 93 SÖDERKÖPING

Allt förekommande smide och byggnadssmide
 Även aluminium och rostfritt material
 Försäljning av järn och stål

Den här artikeln är införd för att tjäna som ett bidrag i debatten om framtida samhällsekonomi. Artikelns innehåll är verkligen annorlunda. Det vänder upp-och-ned på många av våra vanliga föreställningar. Icke dessdo mindre är artikeln läsvärd. Och får oss att börja fundera. Att vårt nuvarande ekonomiska system uppvisar allt för många svagheter har vi dyrt fått erfarat. Men vad ska det ersättas med? Nedan får du något att fundera över...

En ekonomi för alla

av civ.ing. Per Almgren

Både inom och mellan länder har vi i dag stora och växande ekonomiska klyftor. Denna utveckling skapar konflikter och orsakar mycket lidande. Det verkar också som om de allra flesta har svårt att se någon lösning på dessa problem. Kanske på grund av att de förväxlar ekonomiska teorier med naturlagar.

Många tror och hoppas att det går att skapa en hållbar utveckling. De flesta politiker och ekonomer tycks förutsätta att detta innebär en snabb ekonomisk tillväxt med mer resurser till fler människor. Problemet är att vi i dag inom de flesta områden förbrukar mer naturresurser än vad naturen förmår återställa. Den odlingsbara ytan minskar, fiskbestånden i haven minskar, lättillgängliga råvaror minskar. Halten av föroreningar och för livsprocesserna skadliga ämnen ökar. Många tvingas ut i arbetslöshet samtidigt som andra måste öka arbetstakten och arbeta övertid. Detta oförnuftiga handlande motiveras av nödvändigheten att få de nuvarande formerna av samhälls- och företagsökonomi att fungera. Verksamheter förutsätts ge överskott, annars skall de lämna plats åt andra som lyckas bättre.

Kemisten Staffan Delin skrev 1984 (På vetenskapens grund, Akademilitteratur) att omkring 1950 rådde en ungefärlig balans mellan vad vi utnyttjade i form av naturresurser och det naturen kunde åter skapa. Med dagens resursutnyttjande behöver vi egentligen tre jordklot. Men vi har bara ett!

Tillväxt ingen lösning

Det är av biologiska och fysikaliska skäl omöjligt att skapa en hållbar utveckling som förutsätter en fort-satt tillväxt i utnyttjandet av naturresurserna. Det vi nu håller på med är att öka farten fram till den oundvikliga kollisionen mellan ekonomiska föreställningar och den verklighet vi lever i. Den slutsats som förnuftigt tänkande människor måste dra är att vi är tvungna att ändra de ekonomiska spelreglerna. Naturlagarna och de naturgivna förutsättningar på planeten jorden kan vi inte ändra.

Nationalekonomisk teori säger att om det blir knapphet på något så kan man alltid ersätta det med något annat. Det är inte sant, nu levande människor, djur och växter är anpassade till vissa proportioner av syre, kväve och kol-dioxid. Man har behov av rent vatten och tål varken för mycket luftföroreningar eller för mycket ultraviolet solstrålning (ozonhålen) o.s.v.

Minska resursutnyttjandet

Vi kan inte fortsätta med en oavbruten tillväxt, vi i den rika delen av världen måste tvärtom minska vårt utnyttjande av naturresurserna radikalt. Den inställning som båda presidenterna Bush gett uttryck för, att det amerikanska (USA:s) folkets (medel- och överklassens) sätt att leva inte är förhandlingsbart, är ett hån mot allt vad stabil och fredlig utveckling heter. USA måste minska sin resursanvändning åtminstone ned till en tiondel och kanske till en tjugondel av vad de utnyttjar i dag. För de flesta

industrialiserade länderna gäller en minskning till ungefär en tiondel av dagens nivå.

Detta innebär dels stora krav på teknisk utveckling, dels på en radikal omfördelning av de ekonomiska resurserna. Det finns inte plats för de stora löneskillnader som nu blivit högsta visdom bland tillväxtförespråkarna. Samhällsekonomi måste inriktas på att tillfredsställa människors behov och rimliga önskningar, inte på att ge stora arbetsfria inkomster till den lilla gruppen som har stora förmögenheter.

Ingen planeekonomi, men bort med räntan

Är detta liktydigt med den planeekonomi som tillämpades i Östeuropa, Sovjet och Kina? Nej det finns möjlighet att kombinera ett större mått av individuell frihet än det vi i genomsnitt har i dag med en ekonomi som håller sig i balans med naturens förutsättningar.

Först och främst måste vi ta bort allt stöd i lagen för att kräva ränta (eller avkastning) på pengar. Det är nämligen ränte-/avkastningskravet som är orsaken till att de nuvarande ekonomierna ständigt måste växa för att inte drabbas av ökande arbetslöshet, stigande priser och skuld-kollaps. Ränta på pengar står i rak motsats till en hållbar utveckling, såvida inte ränteinkomsterna i sin helhet används för direkta inköp. Den del av ränteinkomsten som inte används till inköp kommer inte tillbaka till räntebetalarna som inkomst. Om dessa inte skall skära ned på sina inköp eller avskeda anställda så måste de låna den del av räntebetalningarna som långivarna inte köper för. Gör de detta så får de en större skuld att betala

ränta på nästa gång, samtidigt som långivarna både får större förmögenhet och inkomst. Situationen förvärras år för år tills en kollaps inträffar. Argentina är det senaste exemplet men samma sak händer också i långsammare skala inom varje land.

Ny sorts pengar

Med en ny typ av pengar kan hela den offentliga sektorn finansieras utan vare sig moms, inkomstskatt eller arbetsgivaravgifter. Dessutom kan alla få en åldersberoende basinkomst (en vidareutveckling av medborgarlön) som ersätter barnbidrag, studiefinansiering, sjukpenning, arbetslöshetsunderstöd och pension. Det innebär en radikal minskning av administration inom den offentliga sektorn som i stället kan flytta resurser till "skola, vård och omsorg" och andra eftersatta områden.

Den nya typen av pengar har egenskapen att beloppet på en sedel, ett mynt eller en kontobehållning minskar med en viss procent varje dag. Denna beloppsminskning ger utrymme för staten (eller kommunen) att trycka en viss mängd nya sedlar varje dag eller föra in motsvarande pengar direkt till basinkomstkonton utan att den totala mängden kronor i användning ökar. Dessutom för att betala de offentligt anställda som fortfarande behövs och för inköp av varor och tjänster.

Så snart pengar betalas ut från ett basinkomstkonto börjar de minska sitt belopp, antingen det sker via sedlar med en påtryckt värdetabell eller på konton avsedda för betalningar, där en dator minskar beloppet med en fastställd procentsats varje natt.

Den totala penningmängden (M3) är ungefär 900

miljarder kronor. Minskar beloppet på sedlarna och kontona med 1 % per dag så finns plats för 9 miljarder nya kr per dag vilket motsvarar ungefär en tusenlapp per dag och person. Förmodligen räcker mindre än hälften eftersom även barnen får basinkomst och räntekostnader försvinner. De som vill använda mer pengar får arbeta för betalning i privata företag eller åt staten eller kommunen.

Ingen inflation eller valutaspekulation

Eftersom de nya pengar som ges ut av staten och kommunerna i princip endast motsvarar vad som samtidigt försvinner genom den dagliga beloppsminskningen på sedlar, mynt och konton så blir det inte fler kronor (eller vad de nya pengarna skall kallas) tillgängliga. Tillförseln orsakar därför ingen inflation. Totalt sett skall mängden nyttgivna kronor styras av hur mycket som faktiskt frambringas i form av varor och tjänster vid användning av så mycket naturresurser som hela tiden återskapas. Reglering av detta sker både genom mängden utgivna kronor och av hur snabbt de försvinner.

Det kommer inte att vara intressant att spekulera med en sådan valuta, ingen spekulant köper på sig ett lager kronor som garanterat minskar med någon procent varje dag. Pengar kommer att användas för utbyte av varor och tjänster, nästan alla kommer att anstränga sig för att betala i tid eller i förskott så det blir inte heller mycket att göra för dem som nu sysslar med att kräva in pengar från sena betalare.

Arbetslösheten försvinner

Arbetslösheten kommer att minska radikalt eftersom det blir intressantare att få något gjort eller köpt för de pengar man skaffat sig än att bara se dem smälta samman i en försvinnande hög. Eftersom ingen längre behöver betala vare sig inkomstskatt, moms eller arbetsgivaravgift så kan var och en anlita den han eller hon anser lämpligast för att

utföra ett arbete. All form av svartjobb blir omedelbart "vitt". Särskilt småföretagare borde hälsa den försvinnande administrationen med glädje eftersom de sällan har vare sig lust eller tid att ägna åt detta.

Den totala arbetstiden kan också minskas, 6-timmarsdagen är ingen utopi utan praktiskt möjlig. Till och med 4 timmar per dag skulle kanske räcka, under stenåldern räckte det enligt historikerna med 3 timmar och med alla tekniska resurser och kunskaper vi nu har så borde inte läget vara så mycket sämre. Med denna direktfinansiering blir det möjligt att ta tillvara fler människors förmågor. I stället för att diskutera finansieringsproblem kan vi fördela mänskliga resurser inom olika områden. Vi skall ju i vilket fall som helst ha mat, kläder och husrum.

Det går att spara pengar

De pengar som står kvar på basinkomstkontot kan undantas från den dagliga nedskrivningen. I så fall kan man spara genom att så mycket som möjligt arbeta ihop de pengar som man behöver använda i stället för att ta ut från basinkomstkontot. Annars kan man låna ut pengar som man för tillfället inte behöver mot att man vid ett senare bestämt tillfälle får tillbaka samma summa. Någon ränta skall man enligt lag inte ha rätt att ta ut. På detta sätt kan man bara öka sina tillgångar genom eget arbete eller via gåvor från andra, men inte genom att äga pengar.

Större inköp, t ex hus eller bil, kan med fördel finansieras via delbetalningar eftersom även säljaren troligen har intresse att få sin inkomst fördelad över tiden i takt med betalningen av sina egna utgifter.

Bättre resurshushållning

För att stimulera återbruk och resurshushållning skall allt som inte kan komposteras eller på annat sätt återgå till naturen utan skadliga effekter föras tillbaka i olika försäljningsled tills det kan

WISTINGS

Kakel & Bygg

Din hantverkare
från golv till tak!

Mobil: 070-511 87 67
www.wistingskakelobygg.com

Rörtjänst AB

Etabl. 1958 Stefan Thollander
Värmepannor Ackumulering
Badrum Pumpanläggningar
& Service

Tel & fax 21031 Mobil 0708-277610
Lagret på Hamra öppet månd-torsd 16 - 17 säkrast

användas på nytt. Ingen ny sak får köpas utan att en motsvarande lämnas tillbaka såvida man inte betalar en mycket stor pant, t ex minst lika stor som ordinarie försäljningspris. Bilvrak, batterier, flaskor och ölburkar skulle snabbt tas om hand och återgå till tidigare led samtidigt som en utveckling mot bättre förpackningar och produkter skulle drivas fram.

När pengar inte längre är räntebelagda förändras också de ekonomiska kalkylerna så att hållbara saker blir mer fördelaktiga rent företagsekonomiskt. Det innebär i sin tur mindre användning av naturresurser.

Kommunen bör äga marken

Ägandet av mark bör övergå till kommunen som hyr ut den via långtidskontrakt, tomträtt, arrende. Priset på arrendet eller tomträtten kan bestämmas vid offentlig auktion när nyttjaren frånträder. Privat markägande kan ge liknande problem som räntebelastningen på pengar nu ställer till med. Nuvarande markägare är för övrigt ofta så skuldsatta att det i realiteten snarare är långivaren/banken som har äganderätten till marken. Därför skulle det för de flesta förmodligen ofta vara fördelaktigare med långtgående besittningsskydd och en arrendeavgift. Norrlandskommunerna skulle kunna få inkomster från vattenkrafttillgångarna på detta sätt.

Per Almgren
Civ. ing.

Författaren är teknisk fysiker och erhöll 1987 pris på Uppfinnarmässan i Sollentuna för bästa sociala uppfinning för utvecklandet av JAK:s räntefria sparlånesystem. Han är nu styrelse-ledamot i Framtiden i Våra Händer och Nordiska sparlån, med i ekonomigruppen inom Forum för Systemdebatt.

Idéer om och synpunkter på samhällsekonomi publiceras gärna.

Red.

Samarbete ger resultat

Eldhs Bilar breddar utbud och ökar kvalitén med nya medarbetare

Det har varit på "G" en längre tid. Men nu, sedan ungefär årsskiftet har ett närmare samarbete etablerats på allvar mellan Eldhs bilar och före detta Bilgrossisten i Söderköping.

Vi är väl många som undrar varför Bilgrossisten plötsligt upphörde i Söderköping. Men det har sin förklaring.

Bilgrossisten har sitt huvudsäte i Göteborg. Det har så sent som till slutet av förra året haft filialer i städer som t ex Söderköping och Örebro.

Genom sina olika försäljningsställen sålde företaget till konsumenter. Hela den verksamheten är nu avslutad och företaget säljer nu endast från Göteborg och bara som grossist till andra återförsäljare.

Så i Söderköping arbetar de som tidigare var på Bilgrossisten nu tillsammans med Peter på Eldhs bilar.

- Det här betyder väldigt mycket för verksamheten. Thomas har mångårig vana och bred erfarenhet från begagnadmarknaden och känner sig inspirerad över att nu också få arbeta med hela Toyotas nybilsprogram, säger Peter.

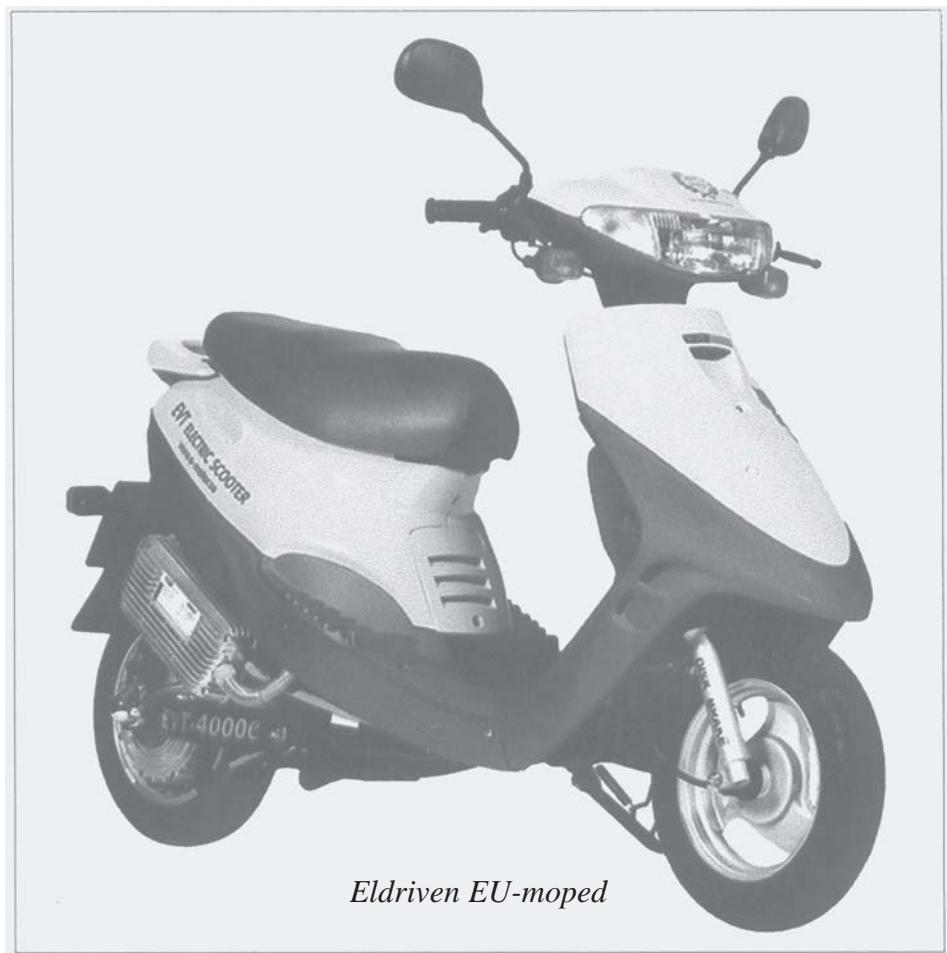
Eldhs bilar har också tagit över Bilgrossistens kontakter med leverantörer, finansbolag och vagnparksbolag. Vi håller nu på att bygga upp ett fint lager av nya och begagnade bilar.

Men Eldhs bilar är inte bara bilar. Det är MC också och EU-mopeder.

Företaget har fått ett avtal med en grossist på nya och begagnade MC. Främst "Custom - MC". Leverans inkommer.

Peter och Thomas framför en ny Toyota Camry

Eldriven EU-moped

Och EU-moppe är ett kapitel för sig. Det är nämligen inte de vanliga bensindrivna, utan betydligt miljövänligare och billigare att köra. EL-drivna modeller! Du laddar batteriet över natten. Ca 4 timmat tar det max att få "Påfyllt" från låg nivå. Sen kan du köra ca 7 mil i 45 - 50 km/tim.

Kör du 400 moppe-mil / år blir kostnaden för "drivmedel" inte mer än ca 100 kronor! Det är elkostnaden.

Den går dessutom nästan ljudlöst och du slipper allt kladd med olja och bensin.

Motorn är en direkt driven navmotor. Och den går naturligtvis att få i flera utföranden och färger.

Tillbehör finns det gott om. Vad sägs om Packbox baktill. Eller varför inte en enaxlad släpvagn där packningen ligger skyddad som i en box och med lås.

Det återstår att se hur elmoppen kommer att slå. Men i många storstäder i Sverige har både företag och förvaltningar satsat på den. Erfarenheterna är hittills goda.

- Vårt nya breda sortiment hoppas vi ska tilltala söderköpingsborna. Här kan man komma in och "snacka" fordon. Provköra och få fika.

- Vi hälsar alla gamla och nya kunder hjärtligt välkomna in. Vi trivs. Hoppas att även ni kommer att göra det, säger Peter och Thomas.

Förlovningsringar

15 % rabatt på ett stort sortiment av vackra ringar

Tillverkar även specialdesignade ringar enl. kundens önskemål

Storgatan 5

0121-15533

FONDKISTAN ANIMA

Din personliga begravningsbyrå!
En värdig begravning till rimligt pris.

GRUNDPRIS 6000:-

Ring för tidsbeställning

VI GÖR GÄRNA HEMBESÖK!

Utför även: Borgerliga begravningar, Bouppteckningar, Arvskiften, Testamenten, Transporter och Hämtningar i hem.

Jour dygnet runt

Norrköping 011-10 10 69

Finspång 0122-138 92

Söderköping 0121-144 44

Valdemarsvik 0123-514 14

Rosmarie &

Karl-Thore

Magnusson

Det blev tyst kring dej. Vad hände sen?

I slutet av nittiotalet började jag allt oftare tänka på om det verkligen är värt att offra så mycket som jag gjorde till förmån för miljöarbetet. Jag hade hållit på i nästan 20 år och bara blivit fattigare och utsliten. Tanken på att använda mina talanger till något som gynnar mej och min familj i första hand dök upp allt oftare. Och nu, ett par år senare, är jag där. Ett nytt liv och en ny karriär. Lokalpatrioten är död.

Det har inte varit lätt att få en intervju med dej.

Jag har inte varit så pigg på att prata om det jag håller på med förrän nu och jag har inte sett att det funnits något i övrigt att berätta om mej.

Men det har hänt dej mycket att berätta om?

Det har också varit osäkert och jag tycker inte att man ska ta ut någonting i förskott. Nu har i alla fall mitt delkoncept i ett projekt i Västra Götaland, testats i en vetenskaplig studie och utvärderats. Mitt arbete har synats i sömmarna och fått högsta poäng och då känns det lättare att berätta om det i min hemstad. Jag kan stå för varje ord utan att tveka.

Vad händer just nu?

Jag jobbar med ett eget koncept som heter "Professor Gullströms värld" och som är huvudfiguren i en skolrese- och turistsatsning, kallad "Den sagolika vägen", som en grupp tjänstemän, (Gullströmsgruppen) inom Västra Götalands regionstyrelse (storlän) jobbar med. En påhittad figur som heter Professor Gullström och ett gäng vetgiriga och bångstyriga barn som omger honom, uppfyller för närvarande nästan hela min vakna tillvaro. Jag researchar för en sagoserie som handlar om "Barnen kring Stora Laxvattnet", vilket i verkligheten är Väneren, och provläser ett material för de minsta på olika skolor och dagis. Materialet beskriver en värld som egentligen är vår egen vardagsvärld, men den ses från ett litet annorlunda perspektiv än det vi är vana vid.

Handlar det om miljö?

Delvis, och i samma utsträckning som allas vår tillvaro handlar om miljö och dess påverkan på oss och vår på den. Medvetet eller ej. Det handlar lika mycket om idé-historia och framtidsteknik. Det handlar om etik och vikten

av att använda fantasin. Inom alla de ämnesområdena är vårt sätt att hantera miljön en central fråga.

Du vänder dej alltså till skolan? Nej, inte i första hand. Skolan har inte råd med sådant här längre. Tyvärr. Detta är kommersiella idéer som säkert kommer till nytta för skolan indirekt, då de uppmuntrar till lärande och stimulerar kreativt tänkande. Man kan säga att om barnen tar del av mitt material på fritiden så får lärarna det lite lättare i skolan. Det är stora ord, men jag står för dem.

Kommersiellt, säger du. Hur funkar idéen?

Det går ut på att locka besökare till en region, genom att skapa "sagostämning" kring specifika resmål och orter i trycksaker och på webben. Barnfamiljen skall fortsättningsvis inte åka tex till Häverud, enbart för att titta på akvedukten. Efter att ha läst historierna om Professor Gullström hoppas vi att de vill se platsen där sagan om "den stora skrällen i Häverud" utspelar sej. Och så vill man kanske uppleva hur "barnen kring Stora Laxvattnet" bodde i Dals Långed, ett stenkast därifrån. Man besöker inte bara en plats. Man besöker också miljön där ett gäng kompisar, som *nästan* finns på riktigt, bor. Då får de både fakta och fiction. De hälsar på en bekant i stället för en anonym plats. Detta är egentligen inget helt nytt. Det håller på att bli en etablerad marknadsföringsmetod för mindre orter i England och det var där jag fick inspiration till detta. Vi skall göra en ny studieresa dit i vår, med hela Gullströmsgruppen.

Du har övergett miljöengagemanget?

Sällan. Privat lever vi nära naturen och tar hand om våra restprodukter på ett mycket naturnära sätt. Det känns bra att ha ryggen fri. Vattenväxter tar upp överskottsnäring ur vårt tvätt- och diskavlopp och det använder vi sedan som växtnäring i trädgården. Allt urin går till prydnads-träd och buskar och fekalerna äts upp av maskar och mikrober. Det är en härlig känsla att veta att inget går till spillo av det vi kan ta hand om. Där emot har jag lämnat idealismen och lokalpatriotismen bakom mej. Det knäckte mej till sist. Nu ska jag pröva på att sätta

"Ibland får jag impulsen att ringa upp ledaren för Gullströms-gruppen och fråga om detta verkligen pågår. Ett koncept som jag har hittat på. Lilla jag, från lilla Söderköping."

Roland Arvidsson

mina och min familjs intressen i centrum ett tag. Det förutsätter att man tjänar lite mer och då måste man ju anpassa sitt handlande efter marknadens villkor. Vi får väl se hur det går. Jag kan väl inte påstå att jag är någon affärsmannatyp. Men jag jobbar i ett seriöst team, affärsidéen är bra och jag har bra rådgivare.

Har du flyttat?

Nej. Vi bor så underbart och har byggt upp en fantastisk omgivning omkring huset, så det kan vi inte lämna. Vi kanske kommer att enbart bli sommarboende här vart efter. Vi har avsiktligt byggt smått, energisnålt och enkelt, för att kunna ha det svängrummet i tillvaron. Men där emot har jag inget som helst engagemang kvar i Söderköping. Det är en underbar natur här, men jag ogillar den konservativa andan. Det är lite efterblivet på något sätt. Många säger att det är en del av stadens charm. Jag ogillar det resonemanget. Det är lite av "surt sa räven...."

Varför gav du upp allt engagemanget? Ni hade ju kommit så långt med "mikrouniversitetet" i Söderköping.

Vi hade en del inkomster av det sociala arbetet och det täckte väl den delen. Men det gick kärt med miljöarbetet, som var min

del i projektet och grunden för universitetssamverkan. Sådant måste ju också skattefinansieras och det hade vi ju förstått, att det kunde vi ju inte ens drömma om. Jag hade en affärsidé som skulle kunna ändra inriktning på SSK och göra oss oberoende av kommunen. Jag tog kontakt med en entreprenör högt upp i näringslivet samt en näringslivskunnig politiker, båda välkända i regionen och som jag vet respekteras högt och som jag respekterar högt. De tog på sej att gå igenom mitt koncept och göra en del efterforskningar om mina förutsättningar att komma framåt med det. Vid ett nytt möte fick jag veta att mitt koncept var av mycket hög klass men att jag fick vara beredd att flytta på mej för att komma vidare, p.g.a. att det fanns några inflytelserika personer i Söderköping som gjorde vad de kunde för att hindra mej. Det hemska var att där fanns namn på högt uppsatta förtroendevalda. En av dem hade även varit i grannkommunen Valdemarsvik och smutskastat mej.

Hade du inte misstänkt något innan?

Jo, där fanns en obehaglig känsla som jag skakade av mej. Ibland trodde jag att jag höll på att bli misstänksam intill galenskap, när saker och ting fick egendomliga utfall,

just i Söderköping, men inte på andra orter. Det var en lättnad att få detta bekräftat. Jag led alltså inte av paranoia. Det *förekom* faktiskt smutskastning bakom min rygg. Trots denna lättnad mårde jag väldigt dåligt en längre tid, och funderade mycket utan att fatta något beslut. Jag hade en kontakt i Västra Sverige i bakfickan, plus en del andra platser. De övriga i SSK ville fortsätta i Söderköping. Jag var tveksam. Har man så mäktiga krafter emot sej så är det nog bättre att erkänna sej besegrad och kasta in handduken.

Känns det bittert?

Inte idag. Om inte detta hade hänt så skulle jag inte ha kommit så här långt personligen. Om jag fortfarande i Söderköping.... Nej, jag skulle inte vilja ha fortsatt. Inte nu, med facit i hand. Men som medborgare i Söderköping känns det som slöseri att maktavarna inte tog vårt arbete på allvar. Jag tror att det hade gynnat staden ekonomiskt om de hade satsat på Klassrummet och Naturvärnet. Miljösituationen i skärgården skrämmer mej också. Just det att ingen verkar bekymra sej längre, utan det får rulla på bara.

Men, två universitet var intresserade av samarbete och ni förekom ju flitigt i omvärldsanalysen. Varför ge upp?

Jag förstår. Jag var stolt och glad över att Naturvärnet och SSK omnämndes så flitigt som framtidsobjekt för kommunen i analysen, men kommunorganisationen var inte lika entusiastisk som omvärldsanalysen. Och har man så pass starka krafter emot sej som jag nu fått veta. Om man då dessutom måste ändra inriktning på verksamheten och bli kommersiell för att det skulle gå ihop. Varför göra det i en näst intill omöjlig miljö?

Du nämnde Väst-Sverige. Varför så långt bort?

En gammal kontakt med ett gäng tjänstemän på miljösidan i några kommuner i Bohuslän och Dalsland och en stående inbjudan till samarbete med våtmarker. De har satsat hårt på liknade vattenåtgärder som de vi i SSK ville pröva i Söderköping och de försökte även hjälpa oss på Hamra att få statliga medel. Dessutom har jag mina smultronställen på västkusten och dess fantastiska skärgårdar. Bland annat

dykställen vid Gullmaren och Kosterfjorden. Det blev fler och fler turer dit och varje gång det var hemdags ville "Professorn" där inne i huvudet stanna kvar.

När kom beslutet?

Den ekonomiska föreningen SSK ville ha med min "Professorsfigur" och hans värld i ett regionalprojekt som skulle påbörjas i början av 2000, med Söderköping, Valdemarsvik och eventuellt Ydre som samverkanspartners. SSK skulle samtidigt ingå ett avtal som knöt dem till Söderköpings kommun. "Professorns värld" var en affärsidé och därför var det viktigt för mej att försäkra mej om att kommunens delaktighet var seriös. Jag ringde upp kommunalrådet och bad om en tid för ett samtal, varvid hon svarade att hon inte ville ha med mej personligen att göra, utan att alla samtal skulle gå via en tjänsteman i Valdemarsviks kommun. Då tänkte jag till. När denne tjänsteman i Valdemarsvik ringde mej några dagar senare och frågade varför kommunalrådet i Söderköping skulle följa med oss på ett möte med en stor sponsor i Solna, förstod jag vad klockan var slagen. "Professorns värld" var ju min grej, så jag lyfte omedelbart ut det konceptet ur SSK, skyddade det juridiskt från regionalprojektet och gick ur SSK i maj -99 och sedermera även Naturvärnet. Jag lägger inga värderingar i detta. Jag hade helt enkelt inget val. Risken att bli "överkörd" var allt för stor. Då kom mitt slutgiltiga beslut. Jag vände mej till en samarbetspartner i miljöfrågor i västra Götaland-regionen, där jag hade en stående inbjudan till samarbete och lämnade mitt dåvarande material om "Professorns värld" till en näringslivsutvecklare på "regionen", (som det heter där, istället för länsstyrelse) för påseende. Han kontaktade mej nästan omgående igen och talade om att detta var intressant för dem, men att "det nog skulle ta tid att genomföra då det händer så mycket i regionen just nu". Under tiden testade jag möjligheten att pröva en ambulering naturskola i regionen Linköping, Norrköping med omnejd. Jag har ju byggt upp en enormt attraktiv miljö kring min bostad utanför Söderköping, för djur som jag har räddat undan från dikningsprojekt och skogs-skövling. Tanken var att låna dem ur min

naturträdgård och åka runt och berätta om dem i skolorna. "Går det inte att ge skolan ett uteklassrum, som på Hamra, så får man väl ta med naturen till skolan i stället", tänkte jag. Det visade sej bli ganska svårt. De arter som jag samlat här har hunnit bli så sällsynta i länet att de fridlysts och jag fick inte ens fånga några grodyngel i mina dammar och ta med till skolan över dagen. Då bestämde jag mej för att överge det här med miljöengagemang och byta branch helt.

Gav du upp? Det låter inte likt dej.

Nej, inte genast. Jag gav mej in i en diskussion med länsstyrelsens naturvårdsenhet och gjorde en del marginella framsteg, som undantag för några arter, men det räckte inte för att bygga upp en undervisningsverksamhet att leva på. Tänk dej en husbyggare som inte får sätta in takstolarna och golvbjälklaget själv men i övrigt utföra alla moment. Det var bara att söka nya vägar.

Och nya vägar fann du i Västra Götaland?

Tydligt. Så här i efterhand så visade det sej ju vara rätt vägar. Jag har ofta hört, i innovatörskretsar, att människa där borta är öppnare för nya tankar och idéer. Det är kanske så? Vad vet jag? Men samtidigt fick jag hjälp av ABF i Norrköping att genomföra studier i data och enskilda ämnen och lära mej skriva skönlitterärt för barn. Att omskola mej helt enkelt. Under tiden hade konceptet

jag lämnade till Västra Götalandsregionen kommit upp på dagordningen och där finns mycket av miljökunskap med. Ungefär samtidigt som jag skrivit och testat utkast till sagor i några skolor i Norrköping, kom ett besked om att de ville satsa på min pedagogiska figur "Professor Gullström" i Västra Götaland. Detta var i juni 2001. Nu passade jag på att tillkännage mitt sagoskrivande, som slagit

handlingen förlagd till två bestämda orter. Gullströmsgruppen utformade en djupintervjuenkät för lärare och elever i två kommuner i VG-regionen. Denna utvärdering var klar i december 2001 och blev en succé. Snacka om snabba ryck.

"Den sagolika vägen", det låter tjuvigt! ?

Det är en omarbetning av idéen "Den sagolika staden" som handlade om

väl ut här hemma för dem i Västergötland. Detta tillförde projektet ytterligare en dimension. Efter överläggningar i juni bildades en länsgrupp, kallad Gullströmsgruppen, som skall genomföra en fantasifull och lärorik turistsväg längs Dalslands kanal och Göta kanalsträckan Vänern - Vättern, kallad "Den sagolika vägen". Professorn är litterär och virtuell guide på denna väg.

I september fick jag i uppdrag att skriva 2 sagor om Professorn och barnskaran kring honom, med

Söderköping, men aldrig riktigt gick hem här. Den sagolika vägen har hittills nått Vättern väster ifrån, men en fortsättning in i Östergötland, via Motala

Vänskap som bygger på affärer är bättre än affärer som bygger på vänskap
John D Rockefeller Jr

ström och Göta kanal, fram till Roxen och via Norrköping till Bråviken, finns med i Gullströmsgruppens planering. De har till och med diskuterat en fortsättning i österled, via Riga. "Den sagolika vägen" skall nämligen börja i "Västerhavet" och fortsätta ut över "Österhavet". Och det innebär "från Gullmarsfjorden och Idefjorden till Bråvikenoch?".

Allt detta verkar väldigt stort?

Ja, jag vet. Men det är faktiskt tjänstemännen i länsorganisationen som har dragit igång en så stor samverkan och det är nog

nödvändigt för att få genomslagskraft. Det händer att jag vaknar på natten och tänker, "detta händer inte mej". Ibland får jag impulsen att ringa upp ledaren för Gullströms-

gruppen och fråga om detta verkligen pågår. Ett koncept som jag har hittat på. Lilla jag, från lilla Söderköping, avslutar Roland Arvidsson och ler..

Teckningarna på den här sidan är ur olika berättelser Roland skrivit och tecknat

Nästa nummer -
sommarnumret - av
lilla tidningen beräknas
utkoma den 6 juni
Till dess - ha det så bra!

Vårhandla
ur ett brett
strumpsortiment
till mycket bra priser

Öppet måndag - torsdag 8 -18
fredag 8 - 1630

Medisox

0121-15940

10 % mot uppvisande av denna kupong
Gäller t o m 15/6
Medisox

De stora oljebolagen - Preem - Shell - Statoil - har dragit in sina kontor i Sverige och finns endast i Stockholm - Göteborg och Malmö. Bolagen nås endast på 020-nummer. Men vi står - som alltid - till er tjänst på lokal nivå.

Produkter:

Diesel MK1 Ofärgad Högs kattad.

Diesel MK1Q - MIL med 2% raps Ofärgad Högs kattad.

Diesel MK1 Färgad Lågs kattad.

Eldningsolja 1 - D10 Färgad Lågs kattad.

Eldningsolja 1 Vinter - D32 Färgad Lågs kattad

Delbetalning för villor. Smörjmedel från Mobil & Shell. Över 100 kg fraktfritt.

Byt till billig elkraft från Östkraft AB i Linköping. Uppsägning 30 dagar.

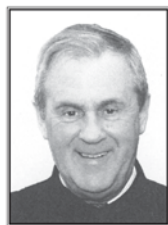
Välkommen till oss

Jourtelefoner

Söderköping 0121-15590

Norrköping 011-166840

Fax 0121-15599

Lars Eldh

VÄRMECENTER
ELDH & C/O

Diesel & Eldningsoljor Smörjmedel

Margaretagatan 1 - Söderköping

TOYOTA

PETER ELDH:s BILAB

www.eldhsbil.se

Försäljningen 0121-152 80, 152 60, Service 217 60

Vi representerar **TOYOTA** i Söderköping

**Även ett brett utbud
av begagnade bilar**

Välkommen in till oss

Peter och Thomas

Tillsammans med Filminstitutet och Kommunen
har Per Gunnar skapat vår stolthet

Söderköpings Bio

En pärla, som många fler av oss i
Söderköping borde upptäcka.

Per Gunnar Pålback kollar inför filmföreläsningen

Söderköpings Bio Biografer har det funnits förr i Söderköping. I Arbetareföreningens lokaler (nuvarande Göta Salonger) t ex. Och en vid Rådhusstorget kallad "Pariserbiografen" vars lokaler sedan kom att användas av Frälsningsarmén, men det var i biografernas ungdom.

Lite senare - före Andra Världskriget - utarbetades långtgående planer och ritningar för en stor biograf i Söderköping, men med Världskriget kom svårare tider och projektet avskrevs.

Sedan dess har det ju visats film i Söderköping. Främst i Ramunderskolans "uråldriga" aula, en det gick det med. För ett år sedan byggde Ramunderstaden så om aulan till en toppmodern filmsalong. Det är fråga om vi i Söderköping inte har länets modernaste och bäst utrustade biograf, men så har vi ju också sedan många år Per Gunnar Pålback som

brinner för sitt arbete med film. Och ett fint utbud har han ordnat. Omväxlande. Ofta premiär i anslutning till att andra kommersiella biografer har det.

Per Gunnar som tidigare arbetade som lärare på Ramunderskolan, drog igång skolbion i början av 90-talet. Det är många elever som minns filmstunderna i aulan. Arbetet med skolbion fortsatte. Planer på en ombyggd aulan tog fart. Filminstitutet kontaktades. Och han lyckades få kulturbidrag. Och det ganska mycket för att komma igång. Han och institutet satsade på breddat utbud. På att få film till mindre orter. Och så förstås skolbio.

Målet är en biograf som lever vidare. Det sker genom en medveten och långsiktig satsning. - När jag en gång lämnar över verksamheten, ska den gå att leva på för den som tar över.

Vi har nu något vi kallar "bio i skolan". Kommunen subventionerar biljetterna. Och det är bredd på barnfilmerna. Det är ett trevligt samarbete med kommunen, främst med Kultur & Fritid.

Per Gunnar har alltid månat om de filmer som ligger lite utanför de konventionella. Dessa visas också i Söderköping. Och det kommer många från Norrköping också.

Tillsammans med Lasse Johansson, jobbar PG med en Videoverkstad. Det vore kul att i framtiden kunna visa dessa lokala filmer som förfilmer. Kanske också kortfilmer från riksplanet sk novellfilmer. Och varför inte reklamfilm från verksamheter i söderköpingstrakten.

Idéer saknas inte. Inte engagemang heller. Du som inte varit på biografen - gå dit. Vi har en underbar biograf i Söderköping. Och gott om P-platser intill.

allén upp mot herrgården. Den syntes inte först trots att träden var avlövdade. Jag körde förbi det gamla stallet på höger sida. Mitt emot stod en liknande byggnad som bl a inrymmer en stor och unik samling vagnar och slädar från den tiden då

endast hästar svarade för bekväm transport. Väl uppe på landtungans övre del framträdde herrgården. Den låg där, som i min ungdoms sagor, inbäddad bland växtlighet, som om den sov sin Törnrosasömn. Två förtjusande damer tog

emot och meddelade att Greven snart kunde ta emot mig.

Jag hade väl skaffat mig en egen bild av en något snorkig Greve, men tjii vad jag bedrog mig. Framför mig hade jag visserligen en

åldrad man, men vilken personlighet! - Begåvad, beläst, vänlig men bestämd och ändå ödmjuk, nyfiken, sanningssökande, och vis. Han målar tavlor, komponerar musik, tar hand om hela godset med inte mindre än sju arrendatorer, tar emot betalande gäster och genomför guidade visningar på olika språk, skriver böcker och så tar han hand om personalen också. En 90-åring! Få människor har gjort så starkt och imponerande intryck på mig.

Redan som student hade Greven ett stort miljöengagemang. Ville få igång biodynamiskt jordbruk på Herrborum redan på 50-talet, när resten av Sverige knappt hört talas om det. Det lyckades inte, men arbetet för att freda miljön har fortsatt och redan på 50-

talet kom de första egentligen skyddade områdena till på det ca 2.500 hektar stora godset. I dag är det ett flertal områden som är lagligen skyddade till eftervärlden. En del öar längre ut i skärgården. En del skogsområden inte så långt ifrån själva herrgården. Nyligen Eknön.

Huvudbyggnaden består egentligen av två större byggnader med en mellanbyggnad med huvudentre. Träden växer tätt in på husen. De får göra det. Det ligger i Grevens livsåskådning att akta allt levande.

Längst ut på udden ligger bryggan mot norr med tre tilläggningsplatser. Det ligger gamla kanoner längre upp mot herrgården halvvägs täckta av jord. Det är verkligen som om Herr-

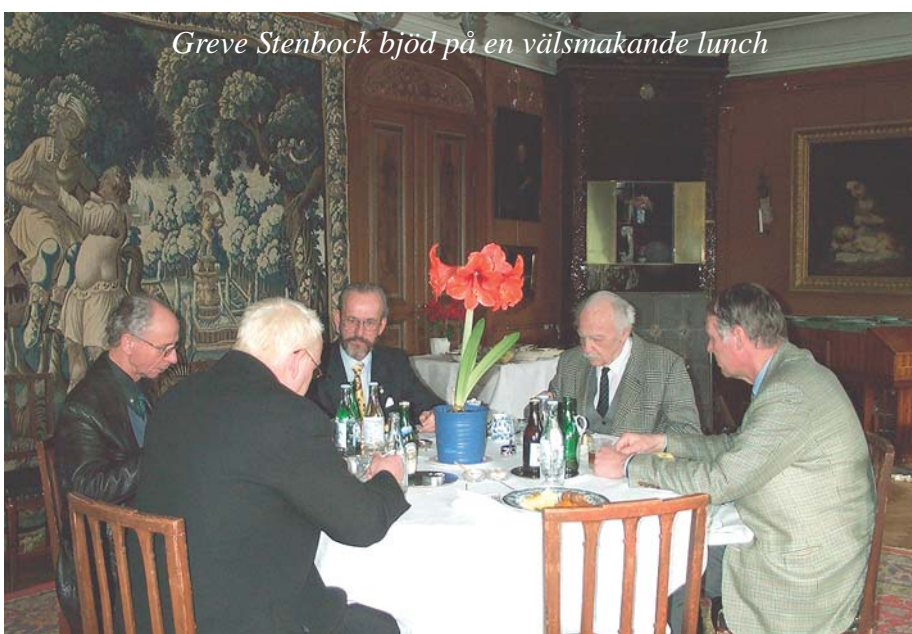
borum sover. Men det är en vacker sömn, som passar sin ägare. Man går omkring nästan tassande för att inte störa friden.

Vad som kommer att hända med Herrborum i framtiden vill Greve Magnus Stenbock inte tala om. Men nog önskar man sig att något av den unika atmosfär som idag råder inte ska gå förlorad. Den bör absolut bevaras för efterkommande släkten.

Med förundran och ett kvardröjande lugn far jag hemåt. Verkligen en upplevelse rikare.

Jag hoppas att få återse denne enastående man vid senare tillfällen.

Greve Stenbock bjöd på en välsmakande lunch

Kulinariska Känslor

ny modern kokbok av Ann-Marie Bardler Weibe - känd för annorlunda, läckra och välsmakande kompositioner
Boken kan i Söderköping bl a köpas på Kaffebönan

"Smakprov" ur kokboken

Kräftlasagne

Kräftlasagne ca 12 skivor

8 gröna lasagneplattor	8 gelatinblad
1 kg skalade kräftstjärtar	1 rejäl knippa dill
6 dl crème fraiche	1 dl olja
1 dl hummerfond	salt
1 msk dillfrö	1 msk citronsaft

Koka upp en stor kastrull med vatten och koka lasagneplattorna mjuka, ca 5 minuter - koka några åt gången och se till att de inte klistras ihop. Låt dem svalna och rinna av på en torr handduk. Lägg gelatinbladen i kallt vatten. Blanda de väl avrunna kräftstjärtarna med ceème fraiche, dillfrö och hummerfond.

Klä en avlång sockerkaksform med plastfilm och lägg två lasagneplattor i botten. Krama ur och smält gelatinet i en kastrull och rör ner kräftöran. Varva sedan kräftöran och lasagneplattor, avsluta med lasagneplattor. Låt lasagnen stelna ordentligt i kyl, gärna över natten.

Mixa samman dil, olja, salt och citronsaft. Skiva upp lasagnen, lägg på tallrik, ringla runt dilloljaoch garnera med några gröna blad t ex vattenkrasse eller dill.

Tillsammans med maken Christer driver numera Ann-Marie Stadsmuseets restaurang i Norrköping, med ingång från Västgötebacken. Där är en underbar miljö med valvade rum i flera plan. För det mesta öppet för luncher även över helger. De som gästade parets restaurang, återkommer ofta för att njuta av nykomponerade, läckra och välsmakande rätter.

Det är med saknad vi söderköpingsbor minns parets tid på Åcaféet.

Men när du är i Norrköping.....

Ann-Marie Bardler Weibe

Digital-TV med stil

Digitalbox och parabol med kanalpaketet Viasat Guld i 12 månader

MEG TVÅ KORTLÄSARE!

Då ingår 27 TV-kanaler, 13 musikanal, interaktiva tjänster i 12 månader och Thomson DSI 95 TH med 2 kortläsare.

* Uppställningsavgift med 390,- tillkommer. Bindningstid 24 månader. Från år 2 kostar abonnemang 249 kr/mån. Totalkostnad år 2: 3.288 kr.

VIASAT
Somliga har det. Andra inte.

Vi monterar och installerar

Kom in för demonstration!

FAMILJEPAKETET

Discovery	SKY NEWS	FOX KIDS	TV	EUROSPORT	Discovery
NBC	CNBC	TECH	Animal Planet	Motor Post	CARLSON NETWORK
NATIONAL GEOGRAPHIC	WORLD	TV	CNN	K WORLD	McLaren
music choice	e-TV	NET			

149 kr/månad

Söderköpings Radio och TV

Margaretegatan 23
0121-13200

CANAL+

CANAL+ CANAL+ GUL CANAL+ BLÅ

219 kr/månad

329 kr/mån.

Familjepaketet med CANAL+, parabol och digitalbox ingår.

Abonnemanget löper på 12 månader.
Totalkostnad: 3 948 kronor.
Startavgift 395 kronor tillkommer.

INTERAKTIVT

AFTONBLADET SPÄL NAVIGATOR KIOSK

* Lanseras hösten 2001

nsi
data Fix

Service, underhåll, försäljning, support.
Programvaruutveckling.
Datorer och kringutrustning
Telefon: 0121 - 21 859
www.nsifix.se

FIX PUNKTENS
SKO & NYCKELSERVICE

Lagning av båtkapell,
dragkedjor.
Skinnarbeten
Cykelreparationer

Vard 10 - 18, lörd 10 - 13
0121 - 14765

15% Rabatt
på alla ytterljusarmaturer
vecka 13 - 14

ELCENTER
butiken
FIX-punkten 0121-131 85

AEG Elektro Helios VOLTA Electrolux Husqvarna ZANUSSI

BILVÅRDS
CENTER

Lackskydd

2.195:- ex moms

Utvändig tvätt

110:- inklusive moms

Fix Punkten 0121-14939

Friggebodar ~ Fritidshus ~ Garage
Tegeltak ~ Övriga snickeriarbeten

Allt efter kundens önskemål!

STAFFANS TRÄVAROR

0121-15064, 070-761 70 98 (Fix-omr)

Tryggt & Säkert

EXACT
BEVAKNING

0121-15500 (fax 24770)
0709-722979

Söker Du kontor, butiks-
eller utställningslokal?

Ring Roland på Mandamus Fastigheter AB.
Fastighetskontor på Fixpunkten.

Ringvägen 44
0121 - 15960

Mandamus

Storsatsning på FIX-området

Stefan Handell och Bowlingbyggarna satsar på en bowlinganläggning på Fixområdet. Bowlingbyggarna har under många år byggt bowlinganläggningar runt om i Norden. Stefan Handell, tidigare krögare på Haggeby Bowling Restaurang, ska driva anläggningen som byggs av Bowlingbyggarna.

- Här finns inte bara

Söderköping som upptagningsområde utan även Valdemarsvik och andra småorter kring Söderköping.

- Och det är inga småtyr. Det är fråga om hela 1.700 kvm inomhus och idéaliska för den här verksamheten, säger Stefan Handell. Det blir 8 banor. Restaurang med fullständiga rättigheter skild från banorna med

dubbelglas för ljudisolering och för kontakt med all verksamhet. Pub blir det också. Och caféverksamhet samt biljard med 3-4 bord. Bowlingbyggarna har nykonstruerat ett banunderrede som uppfyller de krav på ljuddämpning som Mandamus uppställt.

- Mandamus har varit ytterst tillmötesgående. De hjälper oss verkli-

gen att komma igång. Mycket behövde åtgärdas innan vi kunde börja vårt inredningsarbete. Och där är vi nu. Det är vår förhoppning att kunna inviga någon gång i mitten av juni. Redan nu har bowlingföreningar hört av sig. Till och med förfrågningar om tävlingar förlagda till Söderköping.

Färsk Fisk tisdagar och fredagar

Madelene och Lennart Ottosson från norra Vikbolandet har nyligen startat försäljning av färsk fisk i Söderköping. Egenfångad färsk fisk från Bråviken. Fisk röker de också.

Madelene och Lennart Ottosson genom försäljningsluckan

Den färska fisken kompletteras med fisk och andra läckerheter från Västkusten.

Försäljningsverksamheten har begränsade utrymmen. Endast en mindre, ombyggd husvagn tills vidare. Men allt enligt regler för försäljning. Vagnen hittar ni uppställd strax utanför Fixområdets infart. Mellan Shell och Bilteknik. "Vi börjar i liten skala för att se om satsningen bär", säger paret.

lilla tidningen önskar lycka till.

Trycksaker-Skyltar-Dekaler-Bildekor

TryckHuset
tella.com

0121-132 33

Östergötlands
största tygaffär

Kom till oss och fynda.

Vi har ett stort utbud av alla sorters tyger, även möbiltyger till husvagnar, båtar mm.

JOFOTEX
Tyger

SÖDERKÖPING
0121-134 40

Vi har öppet:
Vard 10-18
Lörd 10-14
Sönd 11-15
Välkomna!

Levande musik varje lördag på Braskens Krog

Om lördagarna är det extra trevligt på Braskens. Då är det live music. Antingen ett band eller någon trubadur. Till mysiga toner kan man alltså koppla av tillsammans med vänner.

- Musiken börjar vid halv 10-tiden på kvällen och pågår tills vi stänger kl 01.

Musiken är blandad liksom gästerna, som

måste vara minst 18 år. För de som vill äta är det bäst att göra det före kl 22, för efter 22

är köket stängt, men baren är ju öppen till kl 01.

Det är inträde på

lördagskvällen. 30 kr före 22, 50 kr efter. Efter en del problem med yngre, lite stökiga gäster, är det numera "städad" på kvällarna.

- Vi försöker nu att få tillstånd till kl 02. Det skulle bli ett "lyft" för verksamheten. Många vill stanna längre än till 01.

- Barnkalasen vi ordnar har slagit väl ut. Och barnen gillar Karaoke.

Bageri Hans & Greta "går för fullt"

Nu i nya lokaler på Fixområdet.

Suzanne & Christer Altebo skrev lilla tidningen om i förra numret. Deras verksamhet är nu helt flyttad till nya härliga lokaler på Fix-området.

- Det här känns bara bra, säger paret. Vi har gott om utrymme och har satsat en hel del på

nya hjälpmedel som tex Frysrum och Jäsrum. Förutom vi två har vi fått glädjen att se 4 nya medarbetare. Efterfrågan på våra glutenfria produkter ökar stadigt. Och glädjande nog omsättningen.

Den 28 januari flyttade vi in här. Och vi har fina

stora skyltfönster. Innanför dessa - i anslutning till direktförsäljningen - blev en yta först inte utnyttjad. Då kom vi på att vi kanske skulle kunna göra en mysig hörna för servering också. Det blev en succé. Det är många gäster här. Det

är kul med en kundkontakt, som inte bara är snabbt avslutad över disk, utan också kan innebära en liten trevlig pratstund i lugn miljö. Vi är mer än nöjda med Mandamus tillmötesgående.

HJ Jeans

CLINT & MOVE

399 kr 299 kr **Nu 198**

MODE DIN KLÄDBUTIK
DAM • HERR • BARN 0121-150 65

Fynda och känn dig rik i vår Loppisbutik.

Har du något att skänka?

Ring 0121-12915! Vi hämtar gratis!

Vi har insamling av kläder till Lettland.

Fixpunkten öppet vard 10 - 18, lörd 10 - 14

BAGERI HANS & GRETA

Kaffe & våffla **20:-**

Kaffe & smörgås **20:-**

Välkomna!

Öppet-tider 10-18 vardagar

Braskens Krog

Ni har väl hört att vi kan anordna

Firmafester Födelsedagar Bröllop

Lördagar alltid live music
Tag chansen gör din fest verklig

Fixpunkten 0121-15048

Fix-punkten vid Shell

Eget Fiske & Rökeri

Färskt Rökt Delikatesser

Färska Smögenräkor 12,50/hg
Tisdag 11 - 17 Fredag 10 - 19
(även Långfredag)

Fix TOBAK & VIDEO
Öppet tider
Mån-Tor 10-21
Fre-Lör 10-22
Sön-Helg 12-21

Lågpristobak
Videopremiärer varje vecka
Kvalitetsgodis i lös vikt
& mycket mycket mera

Välkommen

Vi finns på Fixpunkten Tel 0121/15777
Av SvF auktoriserad videouthyrare

ÖSTGÖTA AUKTIONSVERK

AKTIEBOLAG

Hela hem eller enstaka föremål mottages inför kommande auktioner.

Fri värdering. Ring 0121-15490 alt. 0708-649800
Vi har öppet för inlämning Mån - Tors 14:00- 18:00
Välkomna!

Allt inom glas

ALL-GLAS AB

Fixområdet

0121 - 21200

WHISKY eller MALTWHISKY?

År 1823 upphörde några hundra års oroligheter i Skottland genom att det blev lagligt att producera whisky om man hade en licens. Det hade varit lagligt även tidigare men då var priset för licensen väldigt högt. År 1823 sänktes dock licenspriset till rimliga nivåer och den illegala hanteringen av spriten upphörde.

Oroligheterna hade startat år 1644 då man började beskatta spriten i Skottland. 13,3 pence för 1,5 liter aqua vite.

Tiden före 1823 hade ca 10 gånger mer whisky producerats på den illegala marknaden jämfört med den legala. Smugglingen av sprit från högländerna ner till England var mycket omfattande och många var de skatteindrivare som fick sätta livet till i jakten på de olagliga sprittillverkarna. Dessa höll till i väglöst land långt in i dalarna.

Ofta ligger dagens maltwhiskydestillerier på samma plats som de gamla illegala destillerierna. Avgörande för valet av plats är i första hand tillgången på rent vatten.

Blended whisky eller maltwhisky?

Valet är inte så svårt, men det kräver information, kunskap och mod att pröva något nytt.

Douglas Christianson från Söderköping arbetar som maltwhiskykonsult och han berättar att blended whisky och maltwhisky är två helt olika drycker. Maltwhisky är lite dyrare, men den avsevärt godare smaken uppväger lätt prisskillnaden. Eftersom man dessutom dricker maltwhisky i mindre mängd blir det inte dyrare i slutändan. Men låt oss ta det från början.

Douglas Christianson, som idag är pensionerad flygvapenofficer, var för 10 år sedan med och bildade Bråvalla Whisky Society (BWS). "Vi var några arbetskamrater med intresse för whisky. Från början provade vi nästan uteslutande blended whisky. Det hände till och med att vi ibland provade en bourbon (bourbon är amerikansk grainwhisky)." När Douglas berättar det märks det på ansiktsuttrycket att det inte var någon positiv smakupplevelse. "Från omkring 1995 började vi mer och mer att testa maltwhisky och därefter är det sällsynt att det dyker upp en blended whisky vid de två årliga mötena som BWS genomför."

Vid ett av BWS besök i Skottland gjorde Douglas Christianson en avstickare till ett destilleri i Pitlochry (Blair Athol) för en anställningsintervju. Besöket föll väl ut och Douglas blev anställd som guide under förra hösten.

Arbetet som guide var mycket spännande berättar Douglas. I och för sig kunde han det mesta om produktionen tidigare, efter besök på 23 olika destillerier, men anställningen gav honom möjlighet att på nära håll följa tillverkningen av maltwhisky.

"Som mest hade vi ca 300 besökare per dag på destilleriet, mestadels tyskar, amerikaner och engelsmän. Men vi hade även många långväga gäster från Nya Zeeland, Australien, Japan och Kina. De relativt få svenskar som besökte destilleriet blev ganska förvånade då de tilltalades på svenska av mig.

processen och arbetade på destilleriet i 10 veckor förstod han enbart ca 50% av vad en av kollegorna sade.

"Som svensk i Skottland känner man sig som den fattige kusinen från landet. Den svenska kronan är lågt värderad och pundet så högt värderat. Douglas fick betala 5000 kr/mån för ett rum med dusch och toalett samt delat kök med familjen i villan, där han hyrde rummet. Dessutom låg timlönen på 5 pund (75 kr), så det var knappast för pengarna som han tog arbetet som whiskyguide."

Det skotska landskapet runt Pitlochry (highland) där

bergen, men allt är så mycket mer lättillgängligt eftersom avstånden är så små.

Det enda orosmomentet är vädret.

I Skottland säger man att: Om det inte regnar nu, så börjar det vilken sekund som helst. Och det stämmer ganska bra vilket kanske är tur, för den viktigaste ingrediensen i maltwhiskyproduktionen är rent vatten.

Övriga ingredienser är mältat korn och jäst. Mältat korn är korn som legat i vatten i två dagar, fått börja gro och där man sedan avbryter groendet genom att värma upp kornet. Avsikten är att omvandla

De flesta utländska gästerna på destilleriet uppskattade oftast att de fick en utländsk guide då de därigenom slapp att försöka förstå den skotska dialekten som för oss utlänningar kan vara ganska svårbegriplig." Trots att Douglas kunde

jag arbetade är oerhört vackert.

Många berg och mängder av vackra sjöar.

En stor del av fritiden gick åt till vandringar i bergen. Man kan gott säga att Skottland är ett Sverige i miniatyr. Där finns havet, slätterna, sjöarna och

stärkelsen i kornet till maltsocker.

Det finns idag i Skottland ca 85 fungerande maltwhiskydestillerier och ca 8 grainwhiskydestillerier. Grainwhisky kan enkelt sägas vara massproducerad whisky framställd på billigt sädeslag och den användes

Där sortimentet är störst
kvalitet och pris bäst
köps det tydligen mest

Vard 10-18, lörd 10-14, sönd 11-13

Prisexempel

AUDI 80 2,0 E -93	
takl lm vit 11.800 m	64.800:-
AUDI A6 2,0 E -95 takl, ABS drag mm	
gråmet 12.200 m	89.800:-
FORD MONDEO 2,0 Kombi -01.05 Ghia	
ACC fh lm nya mod blåm 1.400 m	199.800:-
OPEL ASTRA 1,6 kombi -97 lm drag sand-	
met 8.800 m	72.800:-
Saab 900 S 2,3 -95 ABS elhissar mm vit	
8.400 m	69.800:-
Opel Vectra -99 AC silvermet	
3.000 m	112.800:-
Volkswagen Bora 1,6 -99.07 4d AC ABS	
elhissar vit 7.200 m	109.800:-
Volkswagen Passat 1,8 -97 4d AC ABS	
elhissar vit 6.900 m	109.800:-

Söderköpings Djurklinik

Pia Ehrenpries
Leg. Veterinär

Måndag - fredag 0830 - 1700

Tel 0121-12602

0703-581286 Jour

Storgatan 10 Hagatorget Söderköping

i stort sett uteslutande som huvudingrediens i blended whisky.

95 % av all whisky som konsumeras är blended whisky. Tyvärr är det så, säger Douglas. Men den som vill dricka whisky för smaken skall definitivt prova maltwhisky. Dricker man däremot whisky för procentens skull bör man hålla sig till blended whisky. Blended whisky är en blandning av malt- och grainwhisky där merparten (95-70 %) är den enklare och billigare grainwhiskyn. Den whisky som ingår i blended whisky är dessutom oftast lagrad väldigt kort tid. Speciellt gäller det billiga blend. Man bör komma ihåg att i Skottland gör man inga fynd.

Det typiska för skotsk whisky är den rökiga smaken. Den får man fram genom att tillföra rök från brinnande torv när man avbryter groningsprocessen vid mältningen. Maltwhisky är kvalitetswhiskyn och i Skottland

destilleras den normalt två gånger.

Destillationsmästaren (The Stillman) har en svår uppgift i och med att han aldrig får provsmaka sin produkt. Spriten rinner genom ett låst skåp. Han får nöja sig med att mäta temperatur, alkoholstyrka specifik vikt mm. Produkten han tar fram är 70-%ig kristallklar sprit.

Den lagras sedan normalt 10-15 år i ekfat. Färgen på spriten och ca 50% av smaken kommer ifrån ekfattet.

Whisky får spriten först kallas efter minst tre års lagring.

Ofattbara mängder whisky försvinner upp i luften varje år. Ekfaten andas vilket innebär att 2% av fatinnehåller varje år avdunstar. Vid ett av centrallagren i Skottland, som jag besökte, lagras 3 miljoner fat, vilket innebär att ungefär 1,5 miljoner liter whisky/år avdunstar, den s k the angels share, bara på den platsen. På Blair Athol destilleri, där jag arbetade, lagrades

15000 fat, en blygsam siffra i jämförelse. Men ändå tillräcklig för att färga alla byggnader och träd runt destilleriet. Alkoholångorna drar till sig en svamp vilken färgar hus och träd svarta.

Blair Athol, som är ett medelstort destilleri, producerade 40000 liter/vecka varav 5 % säljs som

12-årig maltwhisky lagrad på sherryfat och resten säljs till Bell's för deras blended whisky."

Douglas Christianson har sedan han kom hem från vistelsen på det skotska destilleriet Blair Athol startat en egen firma (Malt Whisky Consulting) som genomför föredrag om whisky med inriktning mot

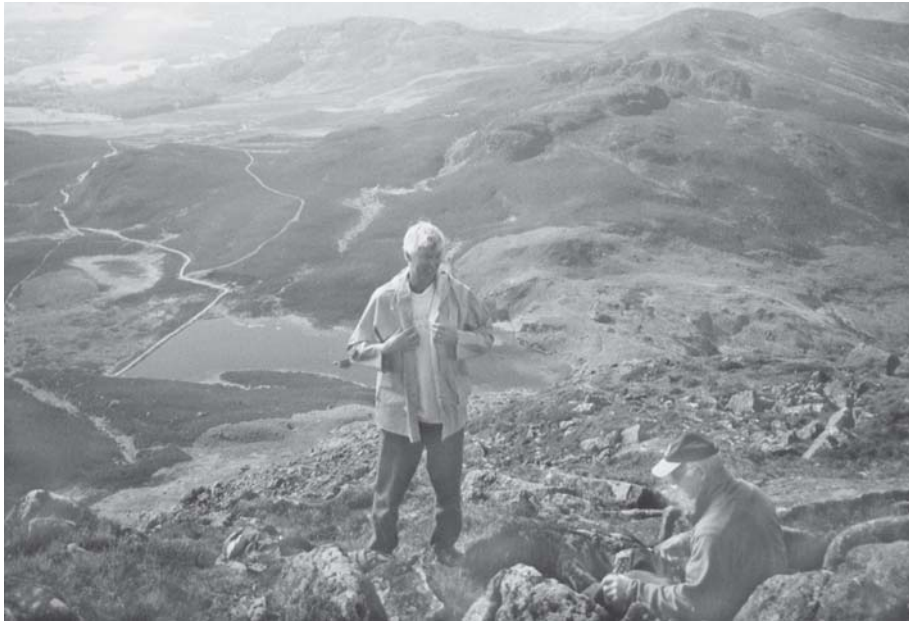
maltwhisky kombinerat med maltwhiskyprovning. Den vanligaste kundgruppen är företag som genomför kundträffar alternativt träffar med den egna personalen. Även privata sällskap förekommer som kunder. Det har hänt att vi på provningar har tagit med en blended whisky som jämförelseobjekt berättar

Douglas. Kommentaren som då oftast kommer är, hur är det möjligt att jag haft denna whisky XX som min favorit i 15 år? Den smakar ju hemskt. Det är inspirerande att tala om maltwhisky, säger Douglas Christianson,

beroende på att så få människor har kunskap om maltwhisky. Redan på destilleriet märkte han att endast ca 5% av besökarna visste vad maltwhisky var. Uppskattningen han får på provningarna är väldigt

stor. Det händer även att det kommer blommor dagen därpå. Sådant värmer och inspirerar säger Douglas.

Tacksamhet

Jag har läst några sidor i boken jag fick av en vän som tack för att han och några vänner fick bo några dagar hos oss. Jag blir gripen och rörd. Tårarna trillar. Jag hör min dotter klinka på xylofonen och samtidigt sjunga trevande till tonerna hon frambringar. Dörren ut är öppen. Det är stilla, himlen är blå

och solen strålar. Det blev inte som jag tänkt då jag satte ut krukväxterna igår kväll för att de skulle vattnas av morgonregnet som fallit varje morgon tre dagar i rad – men inte idag. På gräset utanför ligger vår hund och biter i kartongen som jag lagt en bit hundgodis i. Hon sliter

och drar och bitarna far.

Jag märker hur dagen formas. Nog hade jag vissa planer men jag känner mig tacksam för den väg dagen tar. Den oplanerade dagen är alltid bättre än den jag själv tänkt ut och på sätt och vis då redan levit. Det är tyst nu – nästan.

Jag hör min dotter småvissla däruppe och jag hör hunden svälja där hon ligger. Ett djupt, tungt andetag hörs.

Det är så stilla. Det är också så ljust. Rummet jag sitter i flödar av ljus. Jag tittar ut. Jag ser inte ett enda löv röra sig. En stor stillsamhet har brett ut sig. En

fågel kvittrar svagt. En fluga surrar lite. Stillheten har nått mig och fångat mig och ger mig ro. Jag känner en lycka breda ut sig och mina ögon fuktas. Dagen känns så fin. Den har fått en så fin början. Tack för att du givit mig den.

Björn Esping

Familjen Hedlund har själv designat och egenhändigt byggt den nya utställningslokalen i Bottna

Efter en sommar som överträffade våra förväntningar, bestämde vi oss för att bygga till vår tidigare ganska lilla lokal. Förut hade vi ett litet pentry för enkel servering. Nu står ett modernt kök tillbyggt och inrett. Och man kan avnjuta sin fika inne eller ute.

Den nya utställningslokalen är ljus och det är högt till tak. Den är oregelbundet byggd för att passa till den natur som vi valt att ha kvar i lokalen. Det står en stor ek i lokalen. Hela kronan finns utanför och över den nya byggnaden. Eken lever alltså vidare men har sin stam i lokalen. Vi har också valt att frilägga en bra bit av ett

berg, som nu är ett naturligt inslag i lokalen. Vi har öppet hela året, men huvuddelen av besökarna kommer givetvis under de hektiska sommarmånaderna. Själva jobbar vi i huvudsak med silver och sten i form av smycken och andra dekorationer. Hasses specialitet är gjutna insekter och miniatyrdjur i silver. Här finner du också

lokalt hantverk med god kvalitet. Cirka 10 olika hantverkare ställer ut. Det är bl a keramik, järnsmede, fårskinnprodukter, svarvat trä, handmålat glas och porslin, textil, träskrin mm. En permanent del finns också med Nils Lindgrenverk

Program Våren 2002 (utöver vår fasta utställning)

Gunvor Wikblad 6/4-3/5

Akvarell, akryl och olja

Björn Römert 9/5-24/6
Skulpturer i järn

Och Fritidsmålarna i Söderköping 25/5-7/6:

Lena Norrman Skulptur, olja och akvarell och Birgit Stenqvist Olja

Galleriet finns i Bottna (mellan Stegeborg och Sankt Anna).

Gamla bilder från vårt kära Söderköping

Den här gången har Kjell Jonasson plockat fram bilder från Söderköpings omgivning

Nartorps Gruvfor

Nartorps Gruvor (till vänster)

Här upptäcktes fyndigheter redan 1808. År 1817 började brytningen av malm. På den tiden skedde brytningen primitivt. 1873 bildades Nartorps Gruv Aktiebolag.

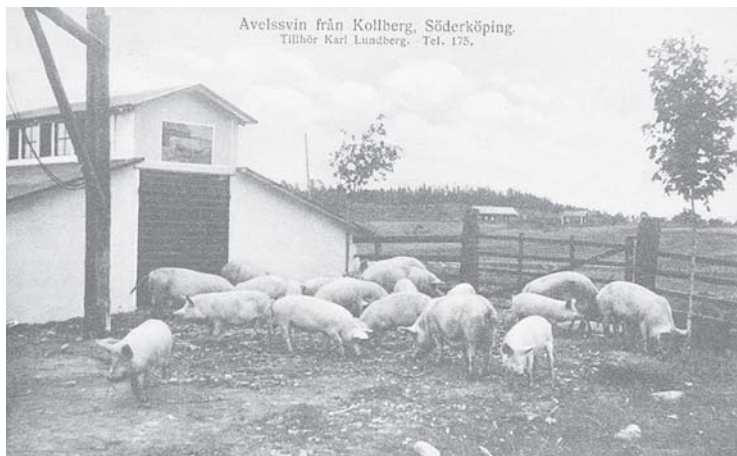
År 1927 är man nere på 410 meter. Här ansågs malmen uppbruten och den 1 november samma år upphörde verksamheten.

Båtsholms Pensionat (till höger)

Pensionatet har nu drivits i 81 år. Verksamheten startades 1921 och kortet är från 1940-talet. Från början ett båtsmanstorp, som byggdes av Olof Knutsson-Svensson. Här finns bl a det sk Grevinnerummet. Grevinnan Montgomery på Herrborum bodde många vintrar här på 50- och 60-talen på grund av kylan på Herrborum. Pensionatets storhetstid var just 50- och 60-talen. Då flyttade familjer ut hit och bodde här hela sommaren. Arbetskraften var ju billig då.

Båtsholms Pensionat, Lagnö.

Avelssvin från Kollberg, Söderköping.
Tillhör Karl Lundberg. Tel. 175.

Avelssvinen från Kollberg (till vänster)

Ett tidigt reklamkort stämplat 1918. Ägaren till avelssvinen har själv sänt kortet till en folkskollärare herr N. Andersson i Röke och önskar en God Jul.

Elefanten "Topsy" (till höger)

"Topsy" rymde 1907 från en cirkus i Norrköping och tog sig till Ramunderberget. Där fångades hon in och sattes på tågsvagn tillbaka till Norrköping. Händelsen var så stor i Söderköping, att skolbarnen fick ledigt.

Minne af "Topsy" med sin lilla sällskapsdam.

Förlag: W. Smidt, Norrköping

Finnerstalund, Mogata

Finnerstalund, Mogata (till vänster)

August Nilssons Diversehandel. Bilden är tagen någon gång kring 1905. Denna affär låg utmed Börromsvägen, vid Björnstorp.

Resan i Anderna och inkariket varade i ett halvår

Plötsligt, i skymningen, bakom ett krön, bredde den ut sig under oss. Machu Picchu, ruinerna efter den gamla inkastaden, låg där, drypande av fukt, inbäddad i mossa, gräs och molnskyar. Synen var oväntad, mäktig, förundad och väckte eftertanke. Jag anlände dit efter fem dagars vandring genom Anderna. Vandringsleden är obeskrivligt vacker. Snöklädda toppar om nära 6000 meter omger den serpentinslingrande leden som passerar genom indianbyarna. Dagarna är behagliga. Sennätterna är kalla. Våra nattläger ligger luftigt nära himlen. De högsta passen på vägen är 4200 meter och 3860 meter. Vi tuggar på indianskt vis cocoblad för att skaffa nya krafter och döva hungern. Indianherdar vallar sina fårhjordar. Lamadjuren, som för övrigt är släktingar till kamelen, strövar likt våra renar fritt omkring. Staden ligger på en klippshylla 800 meter över inkaindianernas heliga flod, den slingrande Urubamba, som längre norrut så småningom rinner ut i Amazonasfloden. Staden kan inte ses nerifrån floden, ej heller från de omgivande bergen. Det är blott om man vet var hon finns som man kan hitta henne. Denna, en av världshistoriens mest mystikomspunna städer, upptäcktes först 24 juli 1911, av professor Hiram Bingham från Yaleuniversitetet. Bingham sökte spår efter Manco, son till Atahuallpa, den siste inkahövdingen. Hon hade då legat gömd för omvärlden i nära 400 år. Machu Picchu upptäcktes aldrig av de spanska erövrarna. Ingen vet vad som hände med staden. Dog dess befolkning av mässlingen eller smittkoppor som de spanska erövrarna fört med sig? Eller ledde inaveln, som åtminstone i de härskande klasserna var vitt utbredd, till degenererade människor som så småningom gick under? Kanske begick hela stadens indianbefolkning självmord istället för att låta sig överlämnas i de barbariska europeernas händer? Merparten av de textilier som återfunnits härör från kvinnokläder. Hade männen dukat under i strider? Hur kunde staden undgå upptäckt så länge - i 400 år? Kanske var Machu Picchu en helig stad som blott några få av de styrande hade kännedom om? Frågorna är många.

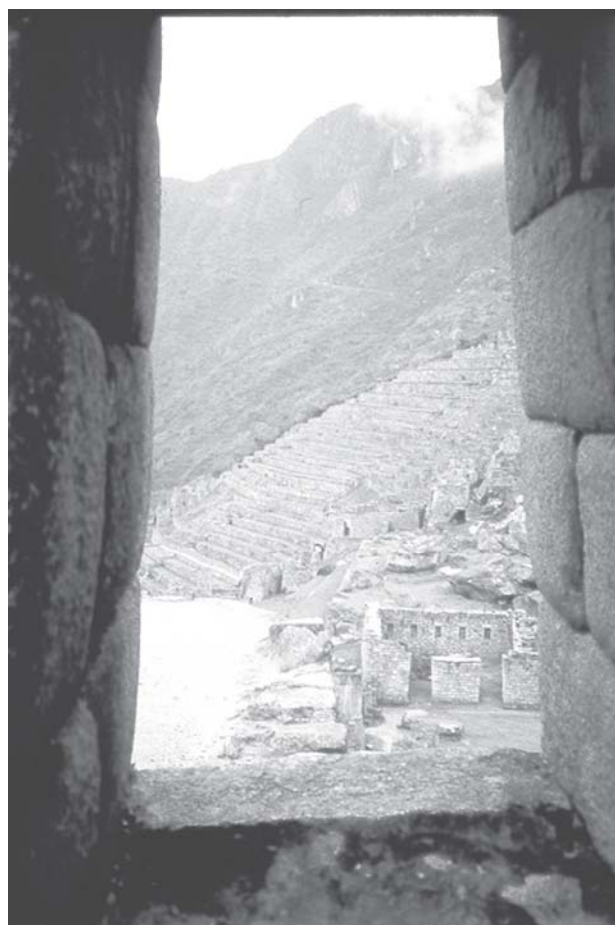
Stadens altare

Inkaimperiet föll 1532. Dess storhetstid var kort, inte ens hundra år. Det omfattade då ett rike som sträckte sig från nuvarande norra Ecuador genom Peru och Bolivia till Chile i söder och från Stilla havet i väster över den Andiska högplatån och Anderna till jungeln i öster. Riket var väl 400 mil långt. Den förste inkahövdingen kan spåras till 1200-talet. Enligt sägnen skapades denne förste Inka, Manco Capac, av solen på en ö i Titicacasjön. Kanske var det på ön Taquile som ligger 3-4 timmars båtresa ut från staden Puno vid dess västra strand? Sjön är den högst belägna navigerbara i världen. Den ligger på 3800 meters höjd över havet och är fyra gånger så stor som Väneren. Jag bodde hos indianerna på denna ö i några veckor. De talar fortfarande quechua som var inkaindianernas språk. De är klädda i sina traditionella dräkter, till vardags som till fest. Männerna bär svarta byxor, yllebeige skjorta och svart väst och på huvudet en vinröd stickad mössa, allt i ull. Runt midjan bärs ett vackert vinrött skärp med invävda vita och svarta symboler för grödor, husdjur, ting i hemmet och solen. Kvinnorna har

vinröd kjol, svart förkläde och svart duk över huvudet. Ständigt ses de spinnande på sin slända. Vi var förflyttade till inkatiden. De följande seklen utvidgades inkariket något men det var inte förrän med Pachacuti Inca Yupanqui 1438-1471 som den kraftiga expansionen inleddes och senare fullföljdes av hans son Topa Inca Yupanqui 1471-1493. Deras bedrift kan mätas med Alexander den Stores och Djingis Khans erövringar. De följande inkahövdingarna gjorde blott smärre utvidgningar. Spåren från den tidiga inkatiden är fragmentariska. Man hade inte något skrivspråk. Det vi vet om inkatiden har vi spanjorerna att tacka för. De lät nedteckna inkakulturens muntliga historieförskrivning. Pizarro anlände vid en ur hans synvinkel optimal tidpunkt. Inkaimperiet befann sig i inbördeskrig. De båda inkasönerna Huascar och Atahuallpa stred mot varandra efter det att deras far, den gamle inkan Huayana Capac avlidit. Huascar var drottningens son. Drottningen var tillika syster till sin man! Atahuallpa var son till en av Huayana Capacs bihustrur. Pizarro

hade redan 1526 landstigit vid nuvarande Ecuadors kust och fört med sig två indianer till Spanien. Genom dessa indianer fick han information om situationen och de väldiga rikedomar i form av guld, silver och den för Europa okända ädelmetallen platina som fanns. Pizarro avseglade 1531 från Panama och anlände påföljande år med blott 120 soldater och 60 ryttare till Tumbez i nuvarande norra Peru. Motsättningarna var stora i riket och Pizarro lyckades, med hjälp av sina infödda tolkar, liera sig med oppositionella grupper. Under mycket hårda strapatser lyckades hans trupper ta sig upp och genom Anderna till staden Cajamarca där Atahuallpa forskansat sig efter att först ha slagit sin bror Huascar. Denne satt nu fångslad i Cuzco efter att först ha fått åse hur alla hans hustrur och barn dödats för att sedan sättas på pålar framför Cuzcos stadsport. Syskonkärleken var inte överdriven. Enligt myten skapades jorden av den vite guden Viracocha. Sedan han vandrat omkring på jorden för att undervisa människorna försvann han gående på vägorna västerut ut över Stilla havet. När så Pizarro med sina skepp

anlände västerifrån trodde Atahuallpa att Viracocha återvänt. Pizarro blev därför väl mottagen. Men denne lät förrädiskt tillfångata Atahuallpa. Därefter störtade Pizarros 60 ryttare fram. Hästar var vid denna tid okända i Sydamerika. Inkasoldaterna, blott beväpnade med slungor, klubbor, träsvärd och bronsspjut, blev skräckslagna och flydde inför dessa bestar. 5000 inkasoldater dödades medan alla spanjorer klarade sig. Atahuallpa sattes i fångelse. Han förstod att det spanjorerna eftertraktade mer än allt annat var guld och rikedomar. Han erbjöd därför Pizarro att låta fylla sin fångelsecell upp till knähöjd med guld och silver. Fångelsecellen mätte 5 gånger 8 meter. Den förvåning som Pizarro visade tolkades av Atahuallpa som om han inte var nöjd. Han ställde sig därför på tå och sträckte sig uppåt så långt han kunde nå och drog ett streck på cellväggen. Hit upp skulle han fylla cellen med rikedomar mot att han frigavs. Under de följande månaderna anlände skatter från templen i bland annat Quito och Cuzco. De främsta rikedomarna fanns i soltemplen. Inti, solguden, var ju den förnämsta

Del av staden genom ett fönster

av inkafolkets gudar. I fruktan för att Huascar, brodern som satt fångslad i Cuzco, skulle ingå förbund med Pizarro beordrade Atahuallpa, från sitt eget fångelse, sina underlydande att avrätta brodern vilket också skedde. Detta retade Pizarro. Atahuallpa anklagades för förräderi och mord och dömdes till döden genom bränning på bål. Hans dom mildrades senare och han avrättades istället genom strypning vilket ansågs mindre förnedrande. Med Atahuallpas död 1532 var inkaimperiets tid slut.

När Atahuallpas generaler underkändes om sin härskares död avbröts transporter av inkaguldet till Cajamarca. En stor del av skatterna gömdes i de otillgängliga delarna av Anderna. Där ligger de oupptäckta än idag. Otaliga expeditioner har utrustats för att leta efter dem.

Jag var i Anderna ett halvt år. Det var den sorgsna Andiska indianmusiken som förde mig dit och så bergen förstas. Skatterna intresserade mig mindre. Jag vandrade på flera av de olika, ursprungligen stenbelagda inkalederna. Inkaindianerna byggde en 400 mil lång förbindelseled längs Stillahavskusten. Den var fem man bred. Genom den Andiska bergskedjan gick en annan led. Den var blott en man bred. Hisnande hängbroar och linbanor överbyggade de bräddjupa ravinerna. De båda lederna förbandes med ett större antal tvärgående. Detta nät av vägar och broar var oerhört imponerande och visar hur duktiga ingenjörer inkafolket var. Längs lederna marscherade soldaterna för att kastas in i strider i än den ena än den andra delen av riket. Trots att befolkningen kuvades genom deportationer och trots att trogna inkamedborgare bosatte sig i nyligen erövrade områden blossade uppror ständigt upp. Alla transporter skedde till fots. Hästen infördes till Sydamerika först med spanjorernas ankomst.

Några månader senare vandrade jag på en annan inkaled. Den utgick från Ventilla några timmars färd öster om La Paz, Bolivias huvudstad. Vi vandrade en halv dag för att så småningom komma till en indianby. Den var alldeles tom, helt övergiven. En stund senare kom vi till kyrkogården. Där var de uppdukade på gravarna.

forts nästa sida

Det var fest tillsammans med de kära avlidna. Det var Allahelgonadag. Vi bjöds att deltaga. Några timmar senare vandrade vi, mätta och lätt påstrukna av "chicha", som är en sorts majsbrännvin, vidare upp mot wolframgruvorna och 4800 meters passet. Jag följde en gruvgångarna några hundra meter in. När jag åter närmade mig mynningen kom ljuvlig stämmsång studsande mellan gruvväggarna mot mig. Det var mina vandringsledsagare som sjöng. Ett postsystem infördes för att hålla härskaren, Inkan, informerad om vad som hände i hans rike. Stafettlöpare överförde budskap över stora avstånd. De kunde tillryggalägga 30 mil på en dag. Meddelandena var muntliga. Det fanns ju inte något skrivspråk. Man använde sig även av quipo som är ett kraftigare snöre på vilket tunnare olikfärgade tvärgående snören sitter fastknutna. Knutar på dessa snören gav sedan information om till exempel fiendearméers storlek, position, beväpning men också om egna förråd och trupper. Knutarnas placering på quipon angav mängd och slag. Kodning förekom. Inkaindianerna var oerhört duktiga organisatörer och ingenjörer. Varje indian

fick under ett antal år göra samhällstjänst, "mita", som soldat eller byggnadsarbetare. Vägar och broar byggdes liksom befästningar och tempel. De byggnadsverk som sparas av de spanska erövrarna är imponerande. Stora tunga stenblock utformades som pusselbitar så att de grep in i varandra. Precisionen var

enorm. Det är knappast möjligt att ens sticka in ett rakblad i stenskarvarna. Anderna drabbas ideligen av jordbävningar. Jag upplevde själv två under mitt halvår där. De flesta byggnader rasar men inte dessa. För att bejaka gudarna, av vilka solguden Inti var förnämst, offrades gåvor. Ofta var det djuroffer. Även

Vy över ucayalifloden

Smal stig - underbara vyer

människooffer förekom. Dock i mindre omfattning än hos Maya- och Aztekindianerna i Mexico. Utvalda flickor sattes tidigt i kloster. Somliga blev "soljungfrur" som ständigt omgav solguden i soltemplen. Andra blev "utvalda kvinnor". Dessa tjänade staten och kunde skänkas bort som hustrur eller bihustrur till välförtjänta statsmän och officerare. Människooffren togs bland dessa soljungfrur eller utvalda kvinnor. Också unga välväxta pojkar offrades. Det var en stor ära att bli utvald. Offret bedövades med chicha eller med hjälp av hypnos. Därefter ströps det och hjärtats slets ur. Det kan tyckas grymt men själva hade vi vid denna tid häxprocesser. Det sattes dock ingen ära i att bli levande bränd på bål.

De förnämre, däribland de utvalda kvinnorna, försågs tidigt med örhängen vars tyngd var så stor att öronen förlängdes ner till axlarna. För att ytterligare försköna lät man deformera sina huvuden. Stela plattor på panna och nacke drogs med spännband mot varandra. Efterhand som huvudet med åren förändrade form drogs spännbanden åt. Dessa långörade långskallar utgjorde den tidens skönhetsideal - modet växlar. Man utförde också hjärnoperationer, så kallade trepaneringar. Ett femkronostort hål borrades i skallen, oftast pannan. Vad som gjordes i hjärnan är ovisst. Kanske var det bara för att lätta på trycket. Infektion undveks med antiseptisk väv, troligen spindelväv. Skallar med upp till fem hål, varav fyra

ordentligt läkta, har återfunnits. Vi gör natt. Maten är i stort sett slut. Vi kokar soppa på några lökar och buljongtärningar. Sedan ner i sovsäcken. Himlen blir snabbt svart och miljontals stjärnor tänds. På efternatten kommer kylan. Månen går upp. Dess faser är omvända mot hemma - vi befinner oss ju söder om ekvatorn. Södra korset syns nära horisonten. Spetsen pekar mot söder. Vi kom senare att, i nattens mörker, orientera oss efter det under vår flykt ut ur det blodigt ockuperade Bolivia. Vi väcks av en flöjt. Långt bort vakar en herde över sin hjord alltmedan han låter tonerna av sin sorgsna Andiska queña ljuda över dalen. Det är ljusst. Ovanpå sovsäcken ligger ett frosttäckte. Nattläggret bryts. Vi börjar nedstigningen mot Machu Picchu.

Björn Esping, Husby säteri, 61490 Söderköping, tel 0121/20039,

Jympa med "svett, klös & ös"

Friskis & Svettis

F & S i Söderköping är en satellit till Norrköping. Totalt är vi i dagsläget ca 3.400 medlemmar varav ca 300 har enbart "Söderkö-

pingskort". Verksamheten bedrivs, förutom i Jympahuset, i 10 extra lokaler. Verksamheten i Söderköping startade sommaren 1992 med 6 pass i Brunnsparken.

Sedan dess har vi varit i Skönbergahallen och därefter i Bergahallen. 1993 kunde vi flytta till Ramunderhallen, där vi nu finns. Det har efterhand blivit fler pass i veckan och från förra året kör vi 3 entimmespass/vecka i Ramunderhallen (söndag

kl 1800 ledare Lars Frankenberg, tisdag 1930 ledare Anna Hjort och torsdag kl 2000 ledare Bengt Wessén) med ett snitt på 100 jympare. Första halvan

av terminerna är vi 130 - 150 st.

3 egna ledare har vi, som leder "medel och medel/styrkepass" - totalt 20 funktionärer.

"Söderköpingskortet" kostar 350 kr/termin och medger jympa vid 40 tillfällen. Man kan även använda kortet inne i Jympahuset i Norrköping vid tider då vi har begränsad verksamhet såsom över jul - nyår. Helt ny ljudanläggning installerade vi i januari.

Utejympa en gång/vecka under juni och augusti på Ramunderskolans fotbollsplan. I juli hjälper söderköpingsvärdarna till på jympan på Tyrislöt camping.

Ingen kortförsäljning i samband med jympapass. Kontakta Gunnel Westgren kvällstid på 0121-13915 eller Norrköping 011-105411.

Stavgång

Söderköping startade hösten -98 med jogging en kväll/vecka. Fr o m november har vi övergått till stavgång. Numera 2 pass/vecka:

Onsdagar kl 1830 med samling vid Ramunderhallen för promenad i Albogaskogen eller vid otjänligt skogspromenadväder mera centralt i Söderköping. Detta är ett "bas/medel"-pass.

Lördagar kl 0930 samling vid Petersburg för "medel/plus"-pass. Stavgångsgruppen anordnar vår och

höst en lite längre vandrings. Gruppen har 4 utbildade ledare. Verksamheten är avgiftsfri.

Gunnel Westgren, som är ansvarig för verksamheten i Söderköping, hälsar alla välkomna.

Det är bara idioter som aldrig ändrar sig. *Pompidou*

Problemfria progressiva?

Vill du ha progressiva glas som fungerar problemfritt. Som är bekväma att bära och lätta att använda. Med perfekt fokusering på alla avstånd. Tåligen i alla tänkbara sammanhang. Och naturligtvis - tunt eleganta till dagens moderna bågar. Då finns det bara ett val: Hoyalux Summit Pro.

Progressiva glas utan gränser.

Optiker Andersson

Skönbergagatan 7, 0121-13120

HOYALUX summit Pro

